

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24-	celo leto	K 22-
pol leta	12-	pol leta	11-
četr leta	6-	četr leta	5,50
na mesec	2-	na mesec	1,90

v upravnemu prejemjan:

Inserati veljajo: piterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih inseracijah po dogovoru.

Upravnemu naj se posiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.
to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (l. nadstropje levo), telefon št. 34.

Denar varovancev in oskrbovarancev.

Justično ministrstvo je izdalо pred kratkim na sodišča tole odredbo:

>Zakon z dne 15. septembra 1909 vsebuje določila glede nalaganja denarja mladoletnikov in oskrbovarancev v hranilnicah in poštuhranilničnem uradu. Vsled tega zakona se glede nalaganja denarja varovancev uvedejo razne že zdavnaj zaželeni splošnje. Nalaganja v poštni hranilnicah ne sene zadrževanje okoliščina, da se pri njej obrestujejo vleže le s tremi odstotki in da se more na eno vložno knjižico poštno hranilnico vložiti le do 2000 K. Vinkulirano knjižice, ki so v rokah varuha, so posebno pripravne za zbiranje manjših prihrankov, ki se vlagajo od časa do časa. Ko ti prihranki dosežejo znesek 100 K, jih poštna hranilnica v svrbo boljega obrestovanja skoraj brez stroškov lahko naloži v državnih papirjih. Poštna hranilnica kupi namreč na predlog varuha in z odbornjem sodišča za denar, naložen v hranilni knjižici državne papirje, jih hranil in oskrbuje skoraj brezplačno. Raznotako preskrbi poštna hranilnica tudi prodaja vrednostnih papirjev. To poslovanje omogoča, da se bo pri nalaganju denarja varovancev skoraj popolnoma izločilo sodelovanje slavnih in sodnih depozitnih uradov. Sodno poslovanje se s tem olajša, varovancem se pa prihrani kolek za potrošnico, ki jo je prinesli vselej, kadar mu izroci depozitni urad kupone.«

Na prvi pogled je ta odredba zelo koristna in polna ljubezni do varovancev, v resnicu bodo pa ti z njim oskodovani in sicer prav grdo oškodovani. Zakon je namreč v korist samo državi in poštni hranilnici. Š 1. gori omenjenega zakona določa: Največji znesek za dopustno naložbo novcev varovancev in oskrbovarancev v avstrijskih hranilnicah, vstopnječih z javnim dovoljenjem, se deloca s 3000 kronami za enega varovanca. Vsak višji znesek se mora naložiti v postni hranilnici, ki kupi potem zanj državne vrednostne papirje.

Denar varovancev in oskrbovarancev se bo torej naložil v postni hranilnici, ki obrestuje vloge samo po

tri procente na leto, dasi ne plačuje nikakega rentnega davka. Ker si ta hranilnica zaračuna pri tem manipulacijske stroške, se denar pri njej ne obrestuje niti po 3 %. Poštna hranilnica bo nakupovala za varovanski denar državne papirje, ki ne sejo sicer z ozirom na kurz okrog 4 %, vendar pa nikdar in nikoli ne toliko, kakor če je denar naložen v kaki naši slovenski hranilnici. Poštna hranilnica ima pri tem nakupovanju državnih papirjev gotovo provizijo in da pri tem nakupovanju ne bo sledila, da nakupi papirje po kolikor mogoče nizkem kurzu, je jasno, če pomislimo, kako jih gre država pri tej kupnji na roko. »Roka roko umiva«, pravi pregovor, ki velja posebne tukaj. Za varovanje se bodo torej — sicer morda ne vedno, vendar večinoma — nakupovali državni vrednostni papirji prav dragi, od česar bo imela dobike sam država na škodo varovancev.

Poštna hranilnica bo nadalje hranila in oskrbovala »skoraj brezplačno« vrednostne papirje, ki jih je nakupila za varovanski denar. Ko bi tega »skoraj« ne bilo, bi v tem oziru ne rekli ničesar, tako pa vemo, da bo tisto shranjevanje in oskrbovanje zoper preej draga stalo varovance. Pri prodaji vrednostnih papirjev bo isto postopanje. Poštna hranilnica bo spet vleka dobike, varovanec se bo pa vsed tega prijet za glavo, ko bo prešel svoj denar in videl, da ga je manj, nego bi bil, ko bi bil denar naložil v kaki mestno hranilnico ali pa posojilnico.

Nobene nevarnosti, da bi se kaj zgubilo, pa ni, če je otroški denar naložen v hranilnicah, ki so pupilarne varne in v katerih edino se mora nalageti denar varovancev in oskrbovarancev. Taka hranilnica je n. pr. Mestna hranilnica ljubljanska, ki obrestuje vloge po 4 1/4 % in ne odpira niti vinarja svojim vložnikom in seveda tudi ne pri otroškem denarju. Denar, naložen v tej hranilnici, nese celo več nego 4 1/4 % obresti, ker se te vsakega pol leta pripisuje v kapitalu. Kadaj bodo pa varovanci in oskrbovanci dobili iz državnih vrednostnih papirjev 4 1/4 % obresti! — Nikdar! — Kakor v ljubljanski mestni hranilnici, tako je tudi v ostalih slovenskih mestnih hranilnicah denar — in seveda tudi otroški — popolnoma varno naložen. Nikomur se ni treba bati, da bi kdaj kaj manj dobil, kolikor je vložil v kolikor mu gre obresti! Nitj vinjarja ne izgubi! Pri državnih vrednostnih papirjih so pa zelo redki časi, ko se z mirno vestjo lahko računa na to, da ne bo izgube.

Med našim ljudstvom je večina ljudi, ki ne vedo, kdaj ima vrednostni papir vecjo veljavno in kdaj manjšo. Posledica tega je, da, kadar dobi za polnoletnega spoznan varovanec tak papir v roke, ga takoj realizira,

ker je renta tedaj imela to ceno. Padla pa je tudi še nižje. Dotičnik je imel pri tem izgube na glavnici 4800 K. A tudi na obrestih ni prejel toliko, kolikor bi bil, aksi bi bil denar naložen v kaki domači slovenski hranilnici; zakaj pri vnočevanju kuponov je vsakega pol leta izgubil obresti najmanj za 14 dni, in pri velikih svotah se to pozna!

Da navedejo še drug primer. Ko se je gradila železnica skozi Turje, je delal tam neki Dalmatinec, ki je svoje skromne prihranke naložil v poštno hranilnico. Ko je delo pošlo, je hotel dvigniti svoj denar, ker ni bil zadostni več pisanja, je le z veliko težavo prišel do njega. Pregledavši obračun poštno hranilnice smo videli, da je poštna hranilnica, ne da bi bila stranko prej vprašala, kupila zano za 2000 K državne rente po kurzu 98, — prodala pa jo je po kurzu 94,25. Ubogi Dalmatinec je bil torej oškodovan na glavnici za 75 K; obresti pa je tudi prejel veliko manj, nego jih bil, ko bi bil denar naložil v kaki mestno hranilnico ali pa posojilnico.

Nobene nevarnosti, da bi se kaj zgubilo, pa ni, če je otroški denar naložen v hranilnicah, ki so pupilarne varne in v katerih edino se mora nalageti denar varovancev in oskrbovarancev. Taka hranilnica je n. pr. Mestna hranilnica ljubljanska, ki obrestuje vloge po 4 1/4 % in ne odpira niti vinarja svojim vložnikom in seveda tudi ne pri otroškem denarju. Denar, naložen v tej hranilnici, nese celo več nego 4 1/4 % obresti, ker se te vsakega pol leta pripisuje v kapitalu. Kadaj bodo pa varovanci in oskrbovanci dobili iz državnih vrednostnih papirjev 4 1/4 % obresti! — Nikdar! — Kakor v ljubljanski mestni hranilnici, tako je tudi v ostalih slovenskih mestnih hranilnicah denar — in seveda tudi otroški — popolnoma varno naložen. Nikomur se ni treba bati, da bi kdaj kaj manj dobil, kolikor je vložil v kolikor mu gre obresti! Nitj vinjarja ne izgubi! Pri državnih vrednostnih papirjih so pa zelo redki časi, ko se z mirno vestjo lahko računa na to, da ne bo izgube.

Znan nam je slučaj, da se je na pritisk sodišča moralna za nekega neboletnika, ki je podoval 80.000 K, nakupiti državna renta, ko je ta imela kurz 101. — Ko je varovanec postal polnoleten, rabil je nujno denar in vsed tega je bil prisiljen, svoje papirje, katere mu je izročil depozitni urad, prodati in sicer po kurzu 95. —,

hodili ljudje pod dežnikini, moški z napol pijanimi obrazji, ženske, kakor da bi jim še visele nečiste sanje na trepalnicah.

In tako ga je zagrabilo pri kosi lu, da je vstal in šel domov:

»Ne v urad in ne nikamor!«

Vrgel je suknjo in klobuk po divanu, sedel k peči ter skril lice na hrbot naslanjača; navdajalo ga je razpoloženje človeka, ki meni, da je storil zadnjo neumnost svojega življenja, pa se zaveda, da ne more popraviti drugih usodenjih, s katerimi je pričel.

»Iščeš šuma in norosti, da ne bi čul, kako odmeva hoja tvojih strahov po notranji praznosti...«

Zato je bil sinoči tam. Krinke, vrišč pisani kostumov, slepi rezget množice, ozračje kakor prepričeno z orgazmi hotljive igre, vsakatere misel zadavljena v gnetenju plesočili teles. Bilo je zakor pjanost, silna in silnješča; na obrazih moških samo še smesni, igravi samec, ženske z očmi, usti in nosnicami, kakršne je videl pri njih le takrat, ko je bil z njimi najbolj sam. Zdelo se mu je, da hočejo vsi ti ljudje danes do neba povestati svojo živalsko naturo, zapeti himno prepovedanemu blagru in biti oni, ki so, toda skrito, skrivoma, pod plastično dostojno, skoraj moralne veselosti, da se ne bi zalotila niti njih lastna strahopetna vest.

Plesal je in pil. Pred polnočjo se je pritisnil k njemu bela maska in čepnila:

»Jutri prideš k vam... Moram, moram govoriti z vami; ali to, ali umreti... Zakaj niste odgovorili pismu?«

Spoznal je glas; čez tisoč let ga ne bi bil pozabil! Roka, ki je ležala na njegovem, je trepetala; z zaničevanjem jo je otresel, dvignil rame in odšel.

Tudi bela maska se je izgubila. Pa če se ne bi? Saj je bil gotovo še par takšnih tu, ki bi rade prišle k njemu, hm! In za njio je vedel, da pride, vedel z neizprosno točnostjo preizkušenih računov; in da pride zato še prav posebej, ker on ne dvojni, ker veruje, da mora priti zaradi pravice in povračila.

Zlobno zadovoljstvo ga je prešlo; vstal je in zapalil smodko; celo dim je bil danes žalosten in siv, ne sinji kakor po navadi.

Nemajhno zadoščenje to: ženska, ki si ji natvezel boljši del svoje duše ter jo ovenčal z vrlinami, blagri in popolnostjo, kakršne menda sploh še ni gledalo solnce; ženska, ki te je za vse to tako nizko, glupo in pohotno goljufala, da je ostala od oboževane boginje samo še žival; ženska, ki si jo napisel udaril v obraz in jo vrgel pred prago... Dejala je, da je surov; toda — mili Bog, zakaj ne bi tepel ženskih! Naj one prej nečajo goljufati in lagati in vse drugo, česar možne more... Res, junak v tragediji bi bil storil drugače, umoril bi bil njo in sebe; toda — za pet ran Kričevih, počemu bi se ugonabljal takrat, ko se

pa naj bo kurz še tako nizek. Ljudje zgube pri tem lepe svote, ki bi jih ne, če bi bil njih denar naložen pupilarno-varno v kaki hranilnici!

Z ozirom na povedano je jasno, da je zakon z dne 15. septembra 1909 v škodo varovancev in v korist le državi in poštni hranilnici. Ker se je zgodilo že par slučajev, da je sodišče vsed zgorajšnje odredbe justičnega ministrica preložilo varovanski denar na pupilarno - varni hranilnic v poštno hranilnico, ki je nakupila državne vrednostne papirje, hoteli so se dotičeni varuh pritožiti, a medradjni sodni funkcionarji so jim to odsvetovali, češ, da bi bila vsaka pritožba zastoji. Pritožba enega bi po našem mnenju res ne zaledla dosti ali bi sploh ne prišla v poštev; toda če bi se postavili vsi interesiranci po robu, — tudi prizadete hranilnice bi ne smeje molčati, — in če bi se državni poslanci zavezeli za to stvar, gotovo ne bi bila popolnoma brez uspeha. Omenjeni zakon ima morda svojo dobro stran za dežele, kjer je obrestna mera v hranilnicah po 3 1/2 % ali 3 3/4 %, pri nas se pa nikar ne more zatraviti, da bi bil varovancem v korist.

Proračunska razprava v kranjskem dež. zboru.

Postane Gang!

I.

Visoka zbornica! Slovenski pisatelj Ivan Cankar je napisal povest »Hlapac Jernej in njegova pravica«. Imamo torej svojega hlapaca Jernea in njegovo pravico v slovenski literaturi, pa imamo hlapaca Jernea in njegovo pravico tudi v našem socialnem življenju. (Posl. dr. Krek: »Dobro!«) Prvega hlapaca in njegovo pravico reprezentuje naše učiteljske. Druga pravica reprezentuje idrijsko deželstvo, in teh dveh hlapcev Jernejev se usojam spominjati sedaj, ko imamo pred seboj poročilo finančnega odseka o proračunu deželnega zaklada.

Prvo vprašanje, vprašanje slovenskega učiteljstva in vprašanje slovenskega šolstva sploh, je tisto, ki globoko sezda v deželne finance in jih tudi obremenjuje z visokimi zne-

ski. Drugo vprašanje, ki se tiče deželstva idrijskega in idrijskega mesta sploh, je pa tisto vprašanje, ki ne odgovarja nazorom čestitega gospoda poročevalca dr. Kreka, ko je zjutraj dejal, da so samo naša mesta tista, ki črpojo iz deželnega zaklada. Ravno idrija, drugo mesto v deželi Kranjski, je tisto mesto, ki — kakor sem že večkrat imel priliko podljati v tej visoki zbornici — prinaša leto za letom deželi toliko in toliko tisočakov dohodkov, obratno pa od dežele ne dobiva ničesar. Deželna dohodka idrijskega mesta znaša vsakogod 48.000 K, nasprotno pa ni idrijsko mesto dobilo od dežele še nobene podpore. Toda o tem pozneje.

Sedaj prihaja prvi hlapac Jernej in njegova pravica na vrsto. — XXI. seja deželnega zboru kranjskega z dne 24. t. m. je bila naravnost zgodovinskega pomena. Ko je bila končana debata o normalno-šolskem zakladi, me je zunaj vprašal čestiti gospod tovarš prof. Jarc, zakaj sem tudi jaz govoril pri dotični razpravi, češ, da je on to pričakoval. Odgovoril sem mu: Zategadelj ne, ker nečem zopet jaz postati vitez, da ne bi se v tej zbornici moglo rešiti vprašanje o regulaciji učiteljskih plač. Dejal sem, da sem slišal iz vrst večine to visoke zbornice, da zradi tega ni večina pripravljenega izvesti regulacije učiteljskih plač, ker sem v zadnjem deželozbarskem zasedanju se usojal jaz staviti dotični nujni predlog. (Medkluci na lev.) Jaz lahko dotične gospode poslance imenujem, ako ne verjamete mojim besedam. Torej, da se izognem vsem očitanju, konstatiram samo, da sem smatral za potrebno in kot veliko bolje za stvar samo, če molčim. No, sedaj, ko je regulacija učiteljskih plač končana, nimam več te bojazni, da bi bile moje besede vzrok, da se prepreči »regulacija«, ki je že končana, in moje besede tudi ne morejo biti vzrok, da se v prihodnosti ne izvrši regulacija učiteljskih plač, in sicer zaradi tega ne, ker je učiteljsko dobitilo obljubo od poslancev S. L. S., da se v bodočnosti to zgoditi. Koliko so vredne take obljube, tega ne vem. (Medkluci na lev.) — Poslane dr. Lampe: »Nič!«

Tako je gospod tovarš dr. Krek ob novem letu nekemu učitelju čestital in mu kot najboljše voščilo obljubil, da se v prihodnjem zasedanju

dišču na svoje staro mesto; vedel je, da pride ona tja, odkoder se bosta videla makar pri ugasiljih svetilkah. Prihajala je; pred štirinajstimi dnevi se je med tretjim dejanjem igrzgrudila in omedlela!

Danes torej... Dolgo je trajalo. In zdaj — življenje za življenje. Saj to naposlед ni, da bi ženska pomnila toliko; toda kolikor tvoje duše si ji prizgal, toliko je gre po vodi, ko se prevara. In če je gorenja vsa, gre vse, in včasih ne najdeš nove; vsi ljudej niso bogatega srca.

Potrkal je. On je močle obstal pri misi ter zamišljeno otresal kuba v kotanjo. Za vsak las prilične poza bi mu bilo žal, ki bi ga

izvrši regulacija učiteljskih plač. Ali kakor kaže izid XXI. se je delavnega zbora kranjskega z dne 24. t. m., se to ni zgodilo. Tako sem nadalje v prijetnem položaju, da morem danes samo konstatirati, da je tudi gospod poslanec dr. Lampe dvakrat obljubil neki gospodični učiteljici v postojanskem okraju, ki je z njim v bližnjem sorodstvu, da se učiteljske plače izboljšajo. (Poslanec dr. Lampe: »Kdo je ta gospodična?«) To je gospodična Pavla Lampetova. (Poslanec dr. Lampe: »A, moja sestra!«) Gospoda, dobili smo tretje obljubo, da se to zgodi pred 24. dnevom tega meseca, in prijatelj tov. Ravnikar mi je celo po 24. dnevu tega meseca in celo še danes slovesno obljubil, da se regulacija učiteljskih plač gotovo izvrši. Jaz torej imam zavest, da ne morejo današnje moje besede škodovati tej regulaciji, ki pride šele v prihodnosti na vrsto, in to zategadelj ne, ker sem prepričan, da je dana beseda vsakomur sveta. Spominjam v tem oziru samo na besede Stritarjeve: »Beseda dana, sveta najti bo! Ne oprosti ga več nobena moč, kdor se je enkrat zavezal sam!« R. nobena sila ne oprosti od obljube onega, ki se je sam v kaj zavezal!

Gospoda, da se je zadnja regulacija učiteljskih plač izvršila tako, kakor se je, to me, odkritosrčno povedano, ni presenetilo, ampak zabelelo me je pa, s kakšnim ironičnim posmehom so nekateri gosp. »SLS« spremljali utemeljevanje potrebe te regulacije. In sam načelnik »SLS« g. dr. Susteršič, je s svojim visokim smehom kvitiral do ironizacijo učiteljske bede! (Medklici v središču.) Seveda, lahko je ironizirati bodo tistemu, ki je pol vseh dobro, ali težko je pri srcu onemu, ki se je moral prepričati, da pošteno delo ne donaša njemu in rodovini njegovi dovolj kruha. (Posl. Triller: »Tako je!«) In kar je pa še žalostnejše, to je bila izjava g. poslanca prof. Jarca, ki jo je pozneje nekoliko ublažil gospod poročevalci dr. Krek in ki se je glasila: Bodite lepo mirni, ponižni in pohlevni, potem utegnete nekaj dobiti. (Smeh v središču.)

Visoka zbornica! Regulacija učiteljskih plač ni nikakšno političko vprašanje in ni v nobeni zvezi s programom kake političke stranke. Temu vprašanju nasproti ne smemo iskat v zvokov v slabih finančnih razmerah dežele, temveč je ta regulacija zahteva in potreba, ki je utemeljena v slabem materialnem in socialnem položaju učiteljstva, pa naj bo to učiteljstvo pristaš »Narodno-narodne stranke« ali naj pripada »SLS« ali kaki drugi stranki, ali pa naj bo nemške narodnosti.

Toda o vsem tem ne govorim dalej, ker sem imel že v jesenskem zasedanju priliko govoriti o tej stvari dovolj obširno. Meni se tudi ne zdi posebno okusno pri vprašanju regulacije učiteljskih plač govoriti o kakih zaslugah. Velika napaka bi bilo to, ako bi se kjerkoli, če bi se bila na primer zadela uredila v smislu mojega nujnega predloga, ki sem ga stavljal v zadnjem zasedanju, izvajal nasproti moji osebi takoj, kakor da bi bil jaz imel za to kakih zaslug. To bi ne bila zasluga absolutno nikogar, ker ima dežela le dolžnost izboljšati učiteljske plače. (Odobravanje v središču.) Ako ima dežela učiteljstvo, mora tudi učiteljstvo plačati. Vsakemu delu gre plačilo, zakaj vsako neplačano delo je zavrgljivo in je ne-

moralno. Plačilo za delo je dolžnost, ni pa zasluga nikogar. Zato se mi tudi čudno zdi, da je neki ljubljanski učitelj, ko se je na neki ljubljanski šoli vrnila lokalna učiteljska skupščina, svojemu voditelju predlagal zahvalo za to, kar se je v tem oziru storilo, če, da je to njegova zasluga. Razveseliivo je pač, če ravno naše korake in sklepe daleč od zunaj, ne posebno veseli, da dela vse tista roka, ki je prej toliko časa podpisovala napredna načela, sedaj podpisuje program »SLS«, in bo najbrž, če bo to kazalo, tudi Vam, gospoda na desni, napravila svoj spoštljivi kompliment. (Veselost.) — Toda o tem ne bom dalje govoril, ampak izpregovoriti hočem še nekaj besed glede koristi, ki bi jih imelo ne samo učiteljstvo, ampak ki bi jih imela sploh vsa nača domovina od pravočasne regulacije učiteljskih plač.

Poleg splošnega boljšega šolskega napredka, ki bi se dosegel, če bi bilo učiteljstvo zadovoljno — saj bi se odvrnjeno po postranskega privatnega zaslužka, zaradi katerega izgublja toliko časa in toliko telesnih in duševnih sil, moglo popolnoma posvetiti svojemu poklicu — je treba pomisliti, da bi imel dobiček tudi kmet, trgovce in obrtnik, ker je učiteljstvo njegov konzument.

Toda neglede na to nastane vprašanje: Ali učiteljstvo takšno, kakršno je danes, zasluži izboljšanje plač ali ga ne zasluži? Jaz pravim, da ga zasluži, in sicer zaradi tega, ker se naše učiteljstvo strogo drži tiste načoge, ki mu jo nalaga § 1. državnega šolskega zakona iz leta 1869. Ta paragraf pravi, da bodi vzgoja mladine versko-naravna. Jaz pravim, da se naše učiteljstvo drži ravno citiranega paragrafa. (Ugovori na lev.) Res je, grešniki se dobre povsod, med učitelji, pa tudi med duhovniki, advokati in trgovci. (Medklici na lev.) Pa prosim Vas, gospodje, saj imate moč v rokah! Kaznjujte ga, kdor je kazni vreden, saj ste dobro izvezbani v tem! (Klic v središču: »Res je!«) Seveda pa ne razumem pod versko vzgojo političkega faratizma, pač pa si razlagam to vzgojo po onem načiku, ki ga je učil načeljene učitelje vseh narodov. Jezus Kristus, ko je dejal: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe! — Učitelj, vkljub temu, da strada, da tripi pomanjkanje, zvesto izpolnjuje svoje dolžnosti! Ne rečem, povsod se dobre grešniki, ali kdor si čist in nedolžen, pa bori kamen in ga vrzi v me! (Odobravanje v središču.)

Iz tega, kar sem navedel, gotovo izvira upravičena trditev, da v danih razmerah učiteljstvo ne more delati več, kakor dela, in v danih razmerah tudi drug klic ne more izhajati iz vrst učiteljstva, nego ta: Naj dežela plačuje delo, ker je dežela za to dolžnik!

Seveda nastane tu vprašanje, kje dobiti denar?

Že v jesenskem zasedanju sem med drugim stavljal predlog, naj se vladav pozove, da naj plača 50% k učiteljskim plačam. Tedaj je čestita večina visoke zbornice zavrnila ta predlog, ki se ga bom pa vzliz temu usojal danes ponoviti. Sploh pa je želja učiteljstva, da naj bi država, ki ima po členu XVII. državnega osnovnega zakona vso oblast nad šolstvom, prevzela tudi vse dolžnosti napram učiteljstvu. Tako se je že dne 3. novembra 1899 izreklo vse avstrijsko učiteljstvo brez razlike narod-

nosti na skupni skupščini na Dunaju za tak državni prispevek. Tedaj voditelj načnega ministerv, dr. Hartel, je tudi deputaciju učiteljstva zagotovil, da bo prva skrb države, sanirati deželne finance z edinim namenom, da so bo končno mogla definitivno rešiti regulacija plač vsega avstrijskega učiteljstva.

Zato stavljam predlog, ki se glasi:

»Deželni zbor skleni:
Vlada se pozivlja, da prispeva deželi 50% na plače ljudskošolskega učiteljstva.«

Nadalje sem v zadnjem zasedanju stavljal nujni predlog, naj se uvede takozvani kulturni davek. Pri tem stojim na tistem stališču, ki ga je pred par leti zastopal g. poslanec dr. Šusteršič, ko je na nekem javnem shodu v »Katoliškem domu dejan, da se more regulacija učiteljskih plač izvršiti le tedaj, če zaradi tega ne bo bolj obremenjen kmetiški stan, ker je že danes dovolj obremenjen. To je čisto pravilno, da se ne obremene manj imoviti, ubožnejši sloji, temveč naj se obremene tisti krogri, ki razpolagajo z večjimi dohodki, in tega obremenjenja ne bodo toliko čutili. To pa je le mogoče, ako uvedemo kulturni davek, ki naj zadele zavode, ki morajo polagati javne račune. V Ljubljani je takih zavodov 61, ki so imeli v preteklem letu okolo 6.000.000 čistega dobička. Če se na zavode na deželi računa dva milijona, bi bilo to skupaj 8.000.000. (Poslanec Supančič: »Gotovo še več!«) In nikogar ne bi bi bolelo in nične ne bi bil direktno prizadet, če bi se tem zavodom naložil kulturni davek. Tako bi bilo mogoče deželi izboljšati učiteljske plače, ne da bi bili kmeti bolj obremenjen. Dežela bi na ta način lahko dobitila 100.000 K. (Poslanec Supančič: »Več, več!«), ako ne več na leto. Na strani 9 prilage 226, vidim, da se je finančni odsek oziral na moj samostalni predlog, glede katerega predloga pod točko 17. svojih predlogov, da se naj odstopi deželnemu odboru, samo da je tamkaj izpuščena besedica »kulturni« davek. Jaz bi iskreno pripovedal deželnemu odboru, da se opriročal deželnemu odboru, da se opriroča tega kulturnega davka, in zategadelj stavljam v sprejetje drugi predlog, ki se glasi:

»Deželnemu odboru se naroča, da izdelo do prihodnjega zasedanja zakonski načrt o uvedbi kulturnega davka, s katerim se obremene zavodi, ki so prisiljeni polagati javne račune, v korist ljudskemu šolstvu in učiteljstvu.«

Ako se to izvrši, bi imeli na razpolago 100.000 K, če ne še več. Ali to ne bi zadostovalo? Toda mi smo ljubljanski poslanci, in ker ljudstva ne gre obremejevati z novimi davki, in ker to, kar delamo tukaj, delamo z golj iz ljubczni do ljudstva, pa odpravimo dajte! Sicer nas je malo tu, ki bi živel v bogastvu, ali nič za to, odpravimo dajte! Obenem pa naj bodo mesta deželnega glavarja in mesta deželnih odbornikov častna mesta. (Odobravanje v središču.) — Vrše se tudi razna zastavna potovanja, za kar je določenih 14.000 K. Odpravimo tudi to! Na dijetah bi pridobili 30.000 K, na plači deželnega glavarja in deželnih odbornikov 27.000 K in na potovanjih 14.000 K. To utegne skupaj znašati okroglih 80.000 K. Kulturni davek bo dal 100.000 K, skupaj imamo torej že 180.000 K. S tem bi se pa že lahko

ci itak večji nego domači. Edino to se mi je malo čudno zdelo, da je bil zajec tako pohlev. Samo malo je brcal z zadnjima nogama, ko sem ga zavezal v robec, sicer je bil pa ponizne sorte.

Nesel sem zajca v naročju domov kar čez Mestni trg (stanujem namreč na Starem trgu) in iz robca sta gledala le velika uhlja in pa tisti mali čopič, ki nadomešča pri zajcu rep. V duhu sem že jedel dobro omako in obiral zajevo stegno ter gledal zadovoljno se smehljajoče obrazo svoje žene in še bolj otrok. Ti bodo šele veseli, ker so bili z menoj vred obsojeni na vičlo hrano, dočim se je mama navadno z mesom mastila. Enakost in bratstvo! sem sanjal kot kakšen revolucionar. Pa slovenska vzajemnost, sem na tihem pravilu, ker bom v vzajemnosti obirali.

»Hačii!«

Cuden glas je zadonel po trgu, mene je pa vsega streslo, kakor ob času potresa in nekaj me je sunilo v votel trebuhi.

»Hači!«

Zopet je butnilo v mene in me nekaj opraskalo po rokah.

Kaj je bio? Moj ljubi zajec je pričel tako čudno kiheti in brenti v moji trebuh ter kar skozi povrjet cel robec pokazal che sprednji taci. Jojmeni, robec mi je raztrgal, kaj bo reka —

»Hači! in zadnji nogi sta se prikazali pri novih luknjah.«

Robe je bil fuč, zajec je na kihel za stavo, da se je unenkrat nabral vse polno ljudi okrog mene, ki

začasno regulirale učiteljske plače v smislu predloga g. grofa Margherija, kar bi veljalo toliko časa, dokler ne priskoči država deželam na pomoč!

Gospodje! Vse to, kar sem navedel v pokritje teh stroškov, bi bilo tudi veliko lažje izvedljivo in bolj demokratično, kakor pa zvišanje naklad na pivo, o čemer naj povem že danes v svojem imenu in v imenu svojih tovarisev, da tako zvišanje naklad načeločneje odklanjam. (Odobravanje v središču.)

Gospoda, velika krivda, da se stanje učiteljstva ne izboljša, je na strani države, ki zistematično prezira slabi položaj dežele, namesto da bi priskočila na pomoč. Toda ravno tako, kakor je država krivična nasproti ljudskemu šolstvu, ravnotako je krivična nasproti srednjemu šolstvu. Dokaz za to je tudi dejstvo, da ne razpiše izpravnih mest na ljubljanskih gimnazijah.

Iz zadnje seje deželnega šolskega sveta je znano, da tri mesta na slovenski gimnaziji po preteklu do dneva časa še vedno niso razpisana, dočim se je prosto mesto na nemški gimnaziji, ki ga je dosegel zavzemal profesor Pavlin, takoj zahteval terno-predlog. Tu je seveda slovenska večina deželnega šolskega sveta ravnala polnoma prav, da je to zahtevo zavrnila in načrti in razmere uprave sami nakopavaj bolezni. — Da je v takih razmerah ugodno zdravstveno stanje nemške, je umljivo, in zato tudi umir v Idriji 25% do 30% ljudi za jetike (Klici v središču: »Čujte!«), in je mestu vse polno ljudi škrofolozni in obolenih na drugih takih boleznih in to vse le zaradi slabih stanovanj. (Poslanec dr. Oražen: »Škandalozne razmere!«) Tukaj bi se dalo izpremeniti in na bolje obrniti marsikaj, in jaz mislim, da ne bo odveč, ako se visoka zbornica izreče proti takim razmeram ter predlagam zaradi tega rezolucijo, ki se glasi:

»Deželni zbor skleni:«

Vlada se pozivlja, da nemudoma stopi v dogovor z delavskim ministrovom v svrhu, naj to ministrstvo sporazumno z mestno občino idrijsko in rudniškim ravnateljstvom v Idriji na svoje stroške zgraditi dovoljno število delavskih stanovanj v Idriji.«

Castita gospoda, prehajam bokou. Glede drugih stvari, ki so mi še na srcu, se bom oglašil na primerih mestih, ki preidemo v podrobno razpravo, za sedaj pa le še rečeno: Imejmo usmiljenje s hlapcem Jernejem in njegovo pravico v učiteljstvu, pa imejmo tudi usmiljenje z onim delavskim stanom idrijskega mesta! Smatrajmo za svojo dolžnost, da z vsem ognjem preprčanja delamo za izboljšanje takih razmer. V ta ogenj vrzimo vse sovraštvu, vse na sprotno, vse ozire, da vstane iz njegove svobodne in neoskrnjene pravice hlapca Jerneja v učiteljstvu slovenčin in nemške narodnosti in hlapca Jerneja v idrijskem delavstvu! (Zavrhno odobravanje v središču.)

Poslanec Gangl.

bil, ker sem zajca srečno prinesel domov.

»Živio, dobro večerjo homo imili! sem zakričal, ko sem dospel v stanovanje v tretjem nadstropju.

Otroci so se naglo zbrali okrog mene in začeli vptiti: »Ata je zajca prinesel, zajca bono večerjal!«

Prišla je tudi žena in vzelza zajca v roke. V tistem hipu je morala mrečina zopet trikrat zaporedoma kihnit in žena se je tako ustrelila, da ga je spustila na tla, toda Bobek ga je hitro zgrabil za uhlje.

»Kaj pa to? Zajec kihal!« je vprašala žena.

»Malo nahoden je,« se je odgovoril, »ker se je prehladil. Kinetika ga je imela v kurniku, v katerem je bil hud preprih. Sicer pa mislim, da je bo škodovalo, da bi ne imeli izvrstne večerje. Le pomisli, Katka, divji za jec v omaki! Če pa se eneke skuha zraven, bo to pravcata gostija, jemine, jemine!«

»Zdi se mi, da bo danes tudi ti kihal pri večerji, je mirno, toda s tako jezo v glasu rekla žena, da sem se v grozni strešel in stopil korak nazaj.

Gledala je še nekaj časa zajca,

ki ga je držal Bobek na tleh in ki je bil prav miren, še premiren, kajti je s smrčkom je pritrkaval ob tla, ka-

dar se mnje je spet kihnilo. Menda je bil še ves v omotici in debele solze so mu lile iz oči, da se mi je pricel smili.

»Ali več, kaj si prinesel?« je na-

daljevala žena ter me umišljajo po-

gledovala. »Domačega zajca, in sicer

Miž, ne sli v kuhinjo, ali zajec na magistratu (Konec.)

»Petintrideset krajarjev gospode, mi je oigovorila kinetika.

Jomjene, kako sem bil vesel!

»Mati, kajne, saj ga boste dali za trideset krajarjev? Pri vsaki stvari se mora nekaj odnehati, zakaj bi pri zajcu ne?«

In govoril sem ji tako na sreči, da se je kmetica končno udelila in puštila zajca za trideset krajarjev.

Segel sem v desni žep in izvlekel višnjev barvasti robec, ki je bil dovolj velik, da sem zavil zajca

prostoj zopet poviša naklada na pivo, čisto gotovo, da bo konsum piva cene pot padel, in zaradi tega bodo v prvih vrsti trpele le pivovarne, in sicer naše domače pivovarne, saj jih ljudi nekaj še imamo, ker ne bodo mogle izdrževati konkurenco, in zunanje pivovarne, ki so ustanovljene na trdnejši podlagi, bodo udušile še tiste naše pivovarne, ki jih dandasne še znamo, pa tudi mnogo delavcev prizadejo ob svoj zasluk. Iz tega je razvidno, da se s povišanjem deželne naklade od 2 na 4 K pri hektolitru pivske ne bo dosegel tisti efekt, tisti je finančni uspeh, ki ga finančni odsek deluje.

Gospoda moja, tu se lahko ozremo na to, kako je glede davčin na pivo v drugih državah. Tako znaša če na primer na Nemškem davek na pivo 2 K 35 h do 5 K, na Angleškem 4:80 K, na Francoskem 3:20, v Ameriki 4:20 K, in sicer vse te davčine za 13% pivo. Kako je pa na Kranjskem? Tukaj bomo po načrtu vedenja finančnega odseka plačevali: Državni davek 4 K 08 h, potem mestne naklade v Ljubljani 4 K 18 h, po nasvetu finančnega odseka deželne naklade 4 K, torej bo treba plačevati pri enem hektolitru piva na Kranjskem, in speciellno v Ljubljani vseh davčin 12 K 26 h in to za 12% pivo. To je naravnost ogromna davčina v primeri z drugimi deželami. Skočo bodo, kakor sem že omenil, imele vedova v prvi vrsti naše domače pivovarne, ker zaradi manjšega konzuma ne bodo mogle vzdržati konkurenco nasproti večjim tujim pivovarnam, v drugi vrsti pa, posebno v Ljubljani, gostilničarji, ki opravljajo gostilničarstvo res kot obrt in tako kakor na kmetih, kjer ima pr. trgovce poleg trgovine tudi gostilnico, kjer se bavijo dotedniki z gostilnico obrto samo mimogrede kot s postranskim poslom. Bati se je, da tiste manjše gostilnice v Ljubljani in drugod pridejo ob svojo obrt, ker jim bo to povišanje doklad na pivo zmanjšalo dohodek in značilo pogubo manjšim gostilnicam.

Toda, vzemimo najvažnejše vprašanje, ki pride tu v poštov. To je delavsko vprašanje, zakaj delavstvo bo po zvišanju deželne doklade na pivo najbolj prizadeto. Že včeraj sem imel v glavnih razpravi priliko, da uslikati položaj specjalno idrijskega delavstva, in mislim, da se idrijsko delavstvo v ničemer ne razlikuje od drugega delavstva na Kranjskem. Izmed vseh trpinov največji so pač tvornički in rudniški delaveci, tem ni nobenega dvoma. Včeraj sem navedel kot dokaz za to trditveno stanovanjske razmere idrijskega delavstva. Ako pride ruder iz rudnika domov in tam ne dobi prijetnega domačega ognjišča, od katerega bi zarel ogenj miru domače srce in zadovoljstva, si išče zaradi tiste bridke zavesti, ki vlada v njegovem duhu, da mu poštezeno delo ne donasa zadostnega zasluka, in ker se ga dejaj polasti obup, tešila tam, kjer ga po svoji sodbi najložje dobi, to je v pijači. Poslužuje se tiste pijači, ki za majhen denar zadosti njegovim potrebam, to je, žalibog, žganje, ki zastuplja ne samo toliko in toliko delavcev, ampak tudi mnogo članov drugih stanov. Vsak, četudi ni abstinent, in čeprav se docela ne strinja z abstinencijem gibanjem, mora priznati, da je žganje strup, in če hočemo pogubnosno delovanje tega strupa omejiti in zajeziti, mu moramo v prvi vrsti nasproti postaviti

pijačo, ki je manj strupena in ki po svoji ceni ne presega gmotne zmožnosti dotednika, ki si hodi z njo uteči svojo žajo. Delavec je dandasen, ako izpije liter piva na dan, plača pri tem indirektnega davka 9%, kar znaša na leto 35 K. Po povlaščaju, kakor ga nasvetuje finančni odsek, bo moral delavec plačati pri hektolitru piva po 12 h indirektnega davka, kar bi znašalo na leto okolo 44 K. To je gotovo davek, pred katerim moramo imeti ves respekt. Zarato moramo poizkušati, da povišanje tega indirektnega davka na vsak način preprečimo. Edina pijača, kakor se glase izjavite zdravnikov, ki ima nekoliko redilne snovi v sebi, je pivo. (Posl. Hladnik: »Veliko ravno ne!« — Posl. dr. Orazen: »Največ!«) Ako hočemo odvrniti delavske sloje od uživanja žganj pijač, moramo delavce dati pijačo, ki je najmanj škodljiva in pri tem ne presega gmotnih zmožnosti delavstva. In res je opažati, da se je v tistih državah, kjer so se zvišale cene piv, in je zaradi tega konsum piva padel, obenem zvišal konsum žganja. Obratno pa vidimo, da je tam, kjer so se zvišale cene piva, padel konsum žganja — n. pr. v Nemčiji za 40%. Vojaške komisije konstatirajo, da prihaja sedaj čilejša, inteligentnejša in zdravejša mladina k naroru, nego poprek, ko je bilo žganje pijač bolj razvito. Iz teh razlogov je videti, da bi začelo povišanje davka na pivo obenem povišanje žganje pijač, kar se v resnici v Avstriji tudi dogaja. V Avstriji se je konsum žganja povišal od 9 na 10:3 l pri osebi, in tej nevarnosti poplavite žganje pijač, tej strupeni pijači, bi odprli vrata na stežaj v naši deželi, ako deželni zbor sklene povišanje deželne doklade na pivo. To so razlogi, ki so dovedli mene in moje somišljenike do tega, da se moramo odločeno izreči proti predlogu finančnega odseka, ki nasvetuje zvišanje deželne doklade na pivo. Zato se usojam stavljati v sklep ta - le predlog (bere):

»Deželni zbor skleni:

Deželni zbor se izreka proti povišanju deželnih doklad na pivo.« (Odobravanje v središču.)

Poslanec Gangl.

III.

Oglasili sem se samo za faktičen popravek.

Tovariš Perhavec se je čudil, kako morem jaz, čeprav sem po rodu Belokranjec, staviti predlog, da se naj ne zviša deželna naklada na pivo. Izjavljam, da zastopam tukaj industrijsko mesto, čigar večino prebivalstva tvori delavski stan.

Včeraj je gospod poročevalce finančnega odseka navajal, da je med prvimi, ki skrbi za deželne finance, ubogi šnopsar. Če boste zvišali naklado na pivo, je čisto gotovo, da se bo konsum žganja povišal. Nisem sicer prerok, in ker ne pijem piva, ne vem govoriti o njegovi dobroti; ampak statistika kaže, da tam, kjer se je pivo podražilo, raste konsum žganj pijač, ne pa da bi se znašal. Torej bo zopet šnopsar tisti, ki bo skrbel za deželne finance. Če hočemo omejiti in zajeziti žganje pijač, je čisto prav, da se postavi žganju nasproti pijača, ki je manj škodljiva in ne presega gledne cene zmožnosti pivcev.

Ti razlogi so dovedli mene in tovariše - somišljenike do tega, da smo stavili že znani predlog. Še enkrat poudarjam, da bo gotovo našemu delavstvu samo v veliko korist, ako vi-

»Tisti lepeck sem mu hotel odležati«, je rekel Bobek ter začel tuliti. Naglo sem odprl okno in pogledal na ulico. Prav pod oknom je po turško sedela sred ceste v blatu eleganta gospodična z velikanskim klobukom, ki ji je visel ves potlačen na hrbet. Kakor brezumna je mahala z rokami ekrog sebe ter naposled začela na glas jokati. Tudi zajec sem še malo videl, ko je v velikanskih skokih dirjal proti Mestnemu trgu.

Zajec bi se sicer ubil, ko je skočil s tretjega nadstropja, če ne bi priletel gospodični na klobuk. — — —

Drugi dan sem v vseh ljubljanskih dnevnikih čital, — saj se še lahko spominjate, bilo je jeseni lanskega leta — da je pribeljal v policijsko stražnico na magistratu divji zajec. Vedel sem takoj, da je bil to moj zajec, ki si vsled trpinčenja ni vedel dugače pomagati nego da je šel pravice iskat k policiji. Tam so ga parni obdržali; ker pa ni mogel pritoževati dati na zapisnik, so ga izpuštili. K meni se ni vrnil, ker se je bal Bobka in pa — n. ojega robe, zato tudi njegova zgodovina s tem konča.

Nerad sem napisal to zgodbo, ker se preveč v moje rodbinsko življenje, toda ker se je občinstvo takrat tako zanimalo, zakaj je zajec pribeljal na magistrat, pojasnil da ne njegove razlage in prisim, da se sprejme to zgodovinsko pojASNILIO v mestni arhiv, da bodo še pozni rodbini vedeli, kako je trpinčen zajec iskal pravice na magistratu.

»Kaj si pa storil?« sem zaklical.

soka zbornica ne sprejme nasvetu finančnega odseka glede zvišanja deželne naklade na pivo, ampak se pridruži menjemu predlogu.

Poslanec Gangl.

IV.

Visoka zbornica! Popolnoma kratek in stvar bom, ker nočem dati nikomur povoda, da bi se kresale iskre duhovitosti čestitega gospoda povečevalca zopet ob moji ubogi koži. (Veselost.)

Pri deželnem proračunu, pod poglavjem »potrebušine« pogrešan isto postavko, ki je bila doslej običajna, namreč podporo društva »Narodna šola«.

Društvo »Narodna šola« je čisto nepolitičko, strogo dobrodelno društvo; ki ima namen, da podpira ubožno šolsko mladino na kmetih in v mestih s tem, da jo preskrbuje brezplačno z učnimi pripomočki, kakor so zvezki, risalne in pisalne potrebušine itd. Ni torej utemeljeno, da se je podpora, ki je namenjena vsej šolski mladini na Kranjskem, črtala. Zaradi tega stavljam predlog, ki so glasi:

»Deželni zbor skleni: Društvo »Narodna šola« se dovoli 400 K podpore.«

Gospod dr. Lampe je zjutraj stavil resolucijo, da naj se ustanovi nekak umetniški svet. Res je, da je naša slovenska umetnost pastorka in da si deželni zbor pridobi mnogih zaslug, ako da sredstva na razpolago, ki naj pomagajo, da se slovenska umetnost dvigne na višji nivo. Mislim pa, da je ena izmed najvažnejših panog slovenske književnosti dramatika, in zategadelj je največje vrednosti za našo umetnost povzdiga slovenske dramatične literature. Tega mnenja so bili zastopniki dežele Kranjske že leta 1869., ko je tedanji deželni poslanec dr. Valentin Zarnik v seji deželnega zobra dne 22. septembra 1869 predlagal, da naj se dovoli dramatičnemu društvu 1600 gld. podpore za to, da razpiše nagrade za najboljša dramatična dela.

Slovenci imamo nekaj dramatikov, ki so že napisali jako lepe drame. Imenujem zlasti Antonia Medveda, ki je napisal res klasično lepe drame, ki so bile priobčene po časnikih in tudi že vprizorne. Tako smo tudi v zadnji dobi videli lepo izvirno dramo Kristjanovo »Kato Vrankovič« itd. Bilo bi torej v intencijah predlagatelja dopoldanske resolucije, ki je reklo, da bodi deželna podpora le nekaka vzpodbuda dotedniku umetnikom, ako se dovoli tudi nagrade za izvirna dramatična dela. Naši pisatelji bi se bolj prijeli tega že slabo obdelanega polja. Ako se pri nas kakšno dramatično delo vprizori, nima pisatelj od tega nobenega gmotnega dobrčka, ima k večjemu nekak moralfu zadoščenje. A ob samem moralnem zadoščenju ne more nibče živeti. Bilo bi pa jako koristno in bi pospeševalo slovensko dramatično literaturo, ako bi se tudi današnji deželni zbor postavil na tisto stališče, na katerem je stal deželni zbor kranjski leta 1869., zato naj bi v povzglidu in pospeševanju dramatične umetnosti slovenske določil posebne častne nagrade.

Zaradi tega se usojam predlagati:

»Deželni zbor skleni:

Deželnu odboru se dovoljuje, da razpiše nagrade za izvirna dramatična dela v skupnem znesku do 2000 kron (dve tisoč) kron.« (Odobravanje v središču.)

Matevž in Polde.

Doli nekje na Dolenskem, bližu bistre Save, v precej razprostir fari, leži v prijazni dolini z obrazenimi griči prijazna vas, ki si je ohrnala še izza česa francoskega gospodarjenja ime »Klajnpariz«. V srednjem je celo velika veličastna hiša božja, a toliko premajhna šola, a kaj to, saj skozi šolo ne pelje pot v nebesa. Vas in vsa župnija je kakor nekak raj; vsega v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta paša za dušne pastirje, ki si jo pa tudi v polni meri privoščijo. Vsak, ki odhaja od tam, gre sicer s težkim srcem, a s polno hvaležnostjo (v žepu). Prebivalstvo cele župnije, blago in dobro, zasluži tudi dobrega pastirja, in višji nadpastir jim je poslal najboljšega kar jih je imel na razpolago, z imenom Matevž. Ove so bile presrečne. To vidi hudočini in zavzeta v preoblici in torej tolsta

Javorniške novice.

Nemci z njihovimi janičarji bi nas najraje v žlici vode vtopili, če bi imeli toliko moči, kot jo imajo njihovi bratei Prusi nad Poljaki. Zaenkravanju in šikanam teh kulturonoscev so pa najbolj izpostavljeni naši delavec na Javorniku in na Savi. To vesta dobro tudi naši dve vzgojevalki mladine. A kaj to niju briga, oni dve sta najstrenčnejši, če moreta blaženo nemščino mlatiti in se zabavati v Slovencem toli sovražni družbi. Do sti se jima itak ne čudimo, da gojita toli naklonjenosti do tega »Edelvolka«, saj sta strastni klerikalki in je napredno časopisje za njiju dve nestramno čitivo, gotovo zato, ker je obsojalo nezramni napad na C. M. družbo. Nobene priedrebe nemčurjev ne izpustita, zato se pa sistematično ogibljata slovenskih, samo kakšne klerikalne tombole se še udeležita. Pa zakaj bi se te tudi ne, ko jih pa potem lepi črni gospodje spremljajo in so potem takem tudi dobro zapisane pri okrajnem šolskem svetu. Ker ima ta svet preveč opravila z našim, vobče priljubljenim nadučiteljem, se ne briga za delovanje učiteljic. Ljudje pa celo pravijo, da je vseeno, so li otroci doma ali pa v šoli, naucite se pri omenjenih učiteljicah itak ni! Okrajni šolski svet pa le ponizno vprašamo, ali je še gospod okrajni glavar predsednik tega sveta, ali je to že naš župnik?

Nebesko veselje je zavladalo v klerikalnemaboru, ko so se g. kaplan Matija, kakor izpokorjen izgubljeni sin vrnili zopet v naročno njegove prevzetenosti g. knezočefka Antonia Bonaventure. Naš g. župnik, ki so poprej pravili, da se je g. Matičku gotovo zmešalo, ko so jo odpali v Ameriko, so sedaj trdno prepričani, da ga je sv. duh zopet razsvetil in da se je radi tega vrnil. Kaj ko bi bile notice »Slov. Naroda« oni sv. duh, ki je povzročil Matičjevo vrtnitev k svojim zapančenim, krščanskim, osramočenim staršem? Očka Vodičar in mama, kaj ne, da bi nikoli več ne silila nobenega sina v lemenat, če bi vaju kdaj Bog blagoslovil in vam podaril še kakega fantička!

Skoro leto dni je, odkar je občinski odbor sklenil, da se vzame občinski denar iz nemške »šparkase« in se naloži v slovenski hranilnici. Vpravšamo g. župana, ali ostanejo sklepi odborovih sej samo na papirju, ali se jih mora tudi izvesti? Dejanje — budi odgovor!

Jeseniske novice.

Najhujši sovražnik vsega našega je gotovo župnik Skubic. Prejšnji župnik Zubukovec je bil fantiček, zagrizenec, a vendor se je držal meje dostojnosti in kompromis slovenskih strank mu je bil svet, zato je pa tudi moral iti. Odkar je bil pa hribovski kaplan Tone Skubic imenovan fajmoštrom, jim je kompromis deveta briga in v svoji surovosti in kmečki vzgoji napadajo in prsujejo vse, kar jim ni po volji. Mi mislimo, da bo kmalu bolje!

Najhujši trn je našim »prečastitim« telovadno društvo »Sokol«. Ceprav nima s politiko ničesar opraviti, vendor je napada firma Skubic & Kogej. Ni jima po volji, da so na Jesenicah ljudje, ki o narodnosti in sploh o vsem malo drugače misljijo, kot onadv, zato — po njih. Ker pa ničesar ne vsta slabega o njih, se enostavno nalažeta in nafarbata s tem svoje bucke in backe. Ne vemo, kako more oni duhovnik, katerega roka napiše toliko laži, v isti roki držati še Boga, največjo resnico! Bogokletniki!

Za zabavo nam pa vedno prekrže naš čuki in naše Marijine hčere. V pustu so se »device« napravljale v moške in delale korzo, v postu nas pa razveseljujejo s svojimi igrami. Predzadnjino nedeljo so imeli v aimotarskem domu svoj »glasbeni večer«. Najprvo moramo odočne protestirati, da bi se poštena slovenska beseda tako zlorabljala in se norčevali iz glasbe. Pri tem večeru so izvzale salve smehu nekatere Marijine hčerke. Nastopile so v Parmovih »Mladih vojakih«, a nekatere so nehoti, ko so videle pred seboj »brhke« čuke, zamenjale tekst in pele:

Me smo device sirotice,
Kako nas gledajo ljudje,
Pa pravijo to so device,
ki si močno moža že.
Goreč mečemo pogledi,
Na desno in na levo stran,
Sreč nam bije hrepeneče,
Kako je lep zakonski stan.

Seveda se je moralno tem skritim željam vse snejeti prav od srca. In naj še kdo reče da tudi v Sibiriji nismo napredni!

Uganka. V katerem kraju obstoji gledališče, ki bi služilo za vzor vsem režiserjem in igralcem drugih gledališč!!! — To je aimotarski teatror na Jesenicah, kjer se igralcu udarjenega po hrptu obvezuje na glavi in kjer se skupuh obešajo na »cvirke«.

In vendar se najdejo ljudje, ki hodijo tako traperijo gledati. Inteligenca! Konstatiramo, da se naš kolodvor še vedno germanizira, da nas nemško - nacionalni uradniki še vedno izivajo, da nemške tabele še vedno vise po poronu, da postajenak jesenškega kolodvora še vedno plačevalec s tem alkodovall. Ce pa hočeta Cobal in Michelčič, jima še kaj zagodemo, da jim bo zvenelo po ušehi.

Jo en hot župan poskuševal delo, zo vidi in tega, da ni uspel, da se tako vlagano časovna poseli moralji vseti v potok Modja, kjer so ga postili na dečju. Michelčič, niste li s tem zakrivil, da se je proračun za ogromne tisočake priskrbaši in nas davkopladevalec s tem alkodovall. Ce pa hočeta Cobal in Michelčič, jima še kaj zagodemo, da jim bo zvenelo po ušehi.

Nemška narodna zveza.

Svobodomiseln Nemci si ustavove danes svojo »Nemško narodno zvezo«. Posrečilo se je odstraniti vse zaprake. V okvirju te »Narodne zvezze« bo obstajala še dosedanja agrarna organizacija in nemški radikalni klub.

Brambni odsek.

Brambni odsek je včeraj z veliko večino sprejel rekrutni zakon. Minister Georgi je v daljšem govoru reagiral na vse želje in pritožbe posameznih govornikov in je dal zanimive izjave glede dveletne vojaške službe in reforme vojaškega kazenskega reda. Dejal je, da je novi brambni zakon že vtoliko izdelan, da se bo morda prihodnji rekrutni contingent, predložen parlamentu, že v okvirju tega novega zakona izdelal. Dejal je, da vojaška uprava dela ne utrudno na to, da se slednji že reši vprašanje reforme vojaškega kazenskega reda, vendor so še marsikake težave na potu. Minister dokazuje na podlagi statistike, da dueli med častniki zelo pojenujejo.

Draginjski odsek.

Draginjski odsek je včeraj sklenil rešiti predvsem sledeče točke: 1. premog in les; 2. skrb za stanovanja; 3. carinsko politiko; 4. prometno politiko; 5. oddajo javnih del in dobar.

Češki deželni zbor.

V zadnji seji deželnega odbora se je obravnavalo tudi vprašanje ali ne bo morda vsled ubupnega finančnega položaja dežele, ki so ga zakrivili Nemci svojo neu temeljeno obstrukcijo, treba deželnim uradnikom ustaviti plače. Finančni položaj se je poslabšal še bolj vsled tega, ker država ne dovoli brez deželnega zakona še nadalje pobirati naklado na pivo. Denarna zaloga bo pri največji štedljivosti izvrpana v kakih treh mesecih.

Ogrsko.

Včeraj je bil pod predsedstvom Khuena Hedervaryja ministriški svet, ki se je pečal s tekočimi zadevami. Med drugim so bili imenovani novi nadžupani. Tudi glede rumunske trgovske pogodbe se je doseglo sporazumljene.

Kralj Ferdinand.

Kralj Ferdinand bulgarski je obiskal s kraljevo carja v Carskem selu. Na čast gostoma je bila slavnostna gostija, pri kateri je car v ruskem jeziku nazdravil bulgarskega kralja, kraljici in narodu. Odzdravil je v bulgarskem jeziku kralj Ferdinand.

Od turško-bolgarske meje.

Kakor poročajo turški listi, je bila ponoči 23. t. m. zopet bitka na bulgarsko-turški meji. Turki so imeli dva ranjence in enega mrtvega. Zdaj je zopet mir. Na lice mesta je odšla preiskovalna komisija. Bulgarska vlada je storila v Carigradu korake, da se vpeljejo zopet prejšnje razmere.

Grško.

V berolinskih diplomatičnih krogih se zatrjuje, da so se velesile zedinile na tem, za sedaj ne več posegati v dogodek na Grškem. Tudi kdo bi kralj — prisiljen ali prostovoljno — odstopil, ne bodo interverirale. Mislijo pa, da je neverjetno, da bo kralj odstopil.

Dnevne vesti.

+ Cilj slovenske klerikalne politike. Po sadovih in uspehih se spozna, na kaj delajo ljudski zastopniki. Če bi Šusteršič in Krek s svojimi kmevcvi vred delali za narodno ali gospodarsko korist slovenskega ljudstva, bi se moralno to vendor kje poznavati. A kaj vidimo? Klerikalni poslanci pač vedno govorijo, koliko delajo za ljudstvo, dosežejo pa same uspehe za škofa. Zdaj je škof zopet dobil pol milijona kron po 1%. Če deno to denar v hranilnico, ki plača 4%, odstotkov, bo vsako leto spravil mestne tisočake, ne da bi mu bilo treba s pretom ganiti. Ko bi bila dala država pol milijona kron po 1% različnim kmetom, ki stoje na robu propada, bi bila redila več sto redovin. A za kmeta ima država same bitje in okuktorje, denar pa le za škofa. Tista država, ki je v takih stiskah, da boče

ljudstvu naložiti novo visoke davke, pa denar porablja za to, da daje bogatum škofom posojila po 1%. Rada tega seveda ni storila, ali vrla storila časih tudi kaj takega, kar ji ne ugaja, samo da ustreže poslancom in da ti poslanci potem kaj drugega ne zahtevajo. Tudi s posojilom škofu je vrla ustreza klerikalnim poslancem. Županu Hribaru je vrla ustreza tem, da je ljubljanski občini odpisala 900.000 kron potresne posojila. Šusteršič in Kreku pa s tem, da je škofu dala pol milijona po 1%. Razloček je le ta, da je Hribar delal za občno korist, klerikalci pa za škofovo malho. Iz tega slučaja se vidi, kake cilje zaslužeta slovenski stranke: napredniki delajo za blagor ljudstva, klerikalci pa za blagor škofovega žepa.

+ Cankarjevi »Hlapci« sicer niso kdove kako znamenito delo, a klerikalce vendar hudo pečejo, ker je Cankar z bičem svoje satire ozigosal breznačajnost in korupcijo takih ljudi, ki iz kruhoborstva izdajajo svoje prepričanje in dezertirajo v nasprotni tabor. Za eksemplj si je izbral Cankar tiste učitelje, ki so se hitro prodali klerikalcem, čim je v deželnem šolskem svetu zapihal drug veter. Sicer bi bil Cankar lahko dobil takih uhačev tudi v drugih stanovih, toda izbral si je učiteljske dezerterje, ker so se pri teh pač najeklatantnej in najškandaloznej videli nagibi njih uhačjanju. Takih dogodkov ni jemati tragično. Kruhoborstvo in podobni motivi so vedno igrali veliko vlogo in kadar ima kaka stranka moč, se tej stranki obšajo različni sumljivi elementi na skupno. Naj pregledajo klerikalci danes svoje volilce, in videli bodo, da je med njimi vse polno takih ljudi, ki so jih najumazanejši nagibi pripeljali v klerikalni tabor. »Slovenec« se tega prav dobro zaveda, in ker je Cankar v svojem delu uničeval razmesaril te breznačajne subjekte, zato je »Slovenec« nanj bud in zavavljal na njegovo delo kar se da. »Slovenec« je pa čutil tudi dolžnost braniti tiste breznačajne elemente; to je naravno. Kaj pa bi tudi bili klerikalci, ki bi ne imeli toliko dezerterjev na svoji strani. Sepavpa je »Slovenčeva« logika, da je namreč napredno naziranje tako jalovo in puhlo, da ni držalo dlje, kakor je imela napredna stranka moč v rokah. Ali je mar vse te renegate katališko naziranje spravilo v klerikalni tabor, ali imajo ti ljudje sploh kako prepričanje? Kako to, da jim katališko naziranje ni prej ugajalo, dokler so bili klerikalci v manjšini? Zakaj pa prej niso priznali tega naziranja, saj samo hincve privriva svoje prepričanje. Ne, tem renegatom je za katališko naziranje ravno toliko, kakor za lanski sneg, še norce se delajo iz tega naziranja in je v svojem sreu zaničujejo, vsi od kraja, vsi od prvega do zadnjega. Katališko naziranje samo hlinijo, da bi od tega imeli dobleček, ker se jim gre le za profit in za nič drugega. Zato jih na tudi vse zaničuje in zaničujejo jih tudi taki klerikalci, ki imajo res prepričanje, ter jih trpe med sabo le ker jih potrebujejo. Naj pade danes klerikalna večina v deželnem zboru, pa se bodo ravnati tudi ljudje podili zopet za napredno stranko, kakor zdaj za klerikalno, kakor pes za klobaso!

+ Goriški deželni zbor je delil v zadnjih sejah podpore da desno in levo. Ko je bilo zasedanje otvorenje, so zastokali, da se nahaja dežela v obupnem finančnem položaju, - molevali za obljubljeno gospodarsko akcijo pri vladni, na koncu pa so zopet zavclili; treba je najeti že zopet posojila 600.000 K in pa sklenili se, da se morajo dovoljene podpore le previdno izplačati. Kaj se to pravil. Izplačali bodo nekaj, ali vse druge obljube ostanejo le obljube. Kar bo služilo v strankarskih namene laškim liberalcem, tisto že izplačajo, drugega pa nici. Vse drugo ostane le dovoljeno! Velikansko farbanje ljudstva! Da so le ljudje še tako nespatneti, da kaj verjamejo takim farbarjem!

+ V goriškem deželnem odboru so slovenski interesi vedno slabše zastopani. Sedaj sta slovenska deželna odbornika profesor Berbuč in deželnosodni svetnik dr. Stepančič, ki je postal sloveč mož, odkar je bil na vložč na občenem zboru »Legine« podružnice v Gorici. Znano je, da je Berbuč velik strahopetec ter da deli z njim deželnu glavato Pajer, kar boče; še večji strahopetec pa je novi deželni odbornik dr. Stepančič. Samo sedela bosta oba slovenska junaka v deželnem odboru, kimata Pajerju in Pettarinu, začetkom meseca pa vleklia svetle deželne kronte. Sedaj bodo menda pač sprevideli Kraševci, kaj so storili, ko so poslali Stepančiča v deželn zbor.

+ Nekaj vrstic o sejalcu »Svobodne misli« med šolsko mladino v Novem mestu. Klerikalni listi buče in tulijo zoper one, ki sejo svobodno misel v mlada srca. Napadajo napredno dijaštvu, da pohujšuje in kvarja katališko mislečo mladino in jo vodi v blato in temo neverje. Poslušajte resnično zgodbico o sejalcu »Svobodne misli« med novomeško mladino! Slepno velično, oziroma malo pred Velodno imajo dijaki duševne vaje. V ta namen poklici — nevemkdo — kolpidigari izkušenega moža, ujajršči kakega jezuita iz Ljubljane; kajti le njim je dano od zgoraj, da znajo resnično zvijati in obračati kakor star kožuh. Lani je na primer prišel siadku g. Žužek, ki je letos misjonar, kakor sem slišal. Gospod Žužek se medeno smehlja, jačo rad veliko govoriti, a malo pove. Sveti mož je stopil na leto. Imel je več pridig in vsaka se je odlikoval, da je bila polna ostrih puščic in pekočega ognja in zasramovalnih besedi proti onim velikim lažnjivcem in pohujševalcem slovenštva, proti Haeckelu in Wahrmundu. Ves čas nisi slišal drugega kakor Haeckel in Wahrmund in Svobodna misel. Toda revez se je to pot urezal — bil je namreč napačno podučen o novomeški šolski mladini. Gospod pridig je dobil napačno spričevalo o dijaštvu, misil je, da v njem kar mrgoli brezvercev in bralcev Wahrmonda in Haeckelna. A dijakom so bila imena že popolnoma neznaná. Mogoče jih je bilo par, ki so njih debla brali ali jih poznali po imenu. Ker pa g. Žužek le ni jenjal bljuvati ogenju na Haeckla in Wahrmondu, je začelo dijakom čudno prihajati v sreč in glavo in so se nehoti povpraševali:

»Kdo pa so ti može, kaj pišejo? Ni preteklo par dni in knjige so bile v rokah. Učenci so čitali in dobro se jim je zdelo. G. Žužek je pa dosegel ravno nasprotovo, kar je ževel, kajti prišel je gasit, kjer je bila še tema, in je prišel kosit, kjer še ni vzkliklo. Tako bolj bi vas vabil letos, g. Žužek, pride in Novo mesto! Lani o Veliki noči ste sejali, letos pride žet. Ljubljiko ima že pater Pavel v svoji »kontra - falangi«, vam ostane sama penečica. — Pa ne samo g. Žužek ima tak uspeh, ampak vsi tisti, ki hodijo okoli in namesto, da bi pridigali o Kristu, mlatijo politiko in nesramno napadajo one, ki se jim nočejo ukloniti in gaziti za njimi. Posebno zadnje čase človek ne ve, kam se naj obrne. Če piha ena sapa, naj bo! Ampak, če naenkrat zapiba devet sap, ne veš, kateri bi se najprej ubranil. Tako je tudi sedaj. Eden pridiguje, da bodi skrajno ponizan in ljubi tudi sovražnika, drugi zapoveduje, da razpraskaj nasprotniku lice, iztrgaj mu jezik, eden pravi: »če te kdo uderi po levem licu, nastavi mu še desno«, drugi pa: ne braniti se, ampak napadati. Kam to pride, kam to gre? Močno je prišel čas, ko vstajajo krivi preroki, kakor je pripovedoval in napsovedoval Kristus. Da sem dijak, bi se vpisal v »Mladensko Marijino družbo« pri patru Pavlu, obesil svečino za vrat in šel po tej sapi naprej, kajti bojim se, da ne bi preveren in poslušen poslušalec kakega pridigarja razpraskal lica ali me napadel po najnovejših naukah škofovega lista.

+ Na domačih tleh — zasluzek slovenskim železničarjem. Proga južne železnice teče od Trsta do Maribora skoz in skoz po slovenskih tleh. Ker teče po slovenskih tleh, bi človek mislil po svoji zdravi pameti, da ima podjetje, kakor je južna železnica, do prebivalstva, ki prebiva ob proggi, tako, da bi se zadovoljilo tudi ob proggi bivajoče in po južni železnici potuje slovensko prebivalstvo. A temu ni tako. Ne samo, da na marsikateri postaji izlivajo slov. prebivalstvo samonemški napis, izliva se celo prebivalstvo oziroma izliva se potniki še ob prilikah vožnje po južni železnici. Južna železnica ravnava s slovenskimi potniki, kakor bi uživali od južne železnice posebno milost, da se sneje voziti po njeni proggi na domačih tleh brezplačno. Ker pa temu ni tako, ampak mora vsak slovenski potnik plačati pošteno svoj vozni listek, ni samo naša pravica, ampak naravnost naša dolžnost, da zahtevamo od pravne južne železnice, naj preskrbi vlake z osebjem, ki je domače, ki razume jezik potnikov in ki slovenskim potnikom ni sovražno. Ne samo to. Podarjati je treba to s stališča uslužencev. Naši slovenski domači sprevodniki se uporabljajo, ker so zmožni tretje jezikov, za najslabše programe in službe, med tem ko se daje tujcem Nemcem najprijetnejša služba. Tako vožijo pri brzovlakih z Dunajem do Trsta same nemški sprevodniki, imajo počitka v Trstu 12 ali 24 ur in se vrnejo zopet nazaj. Torej za te brzovlakte izključno le Nemci. Naši domači se rabijo samo za lokalne proge do Kormina ali Gorice. Ne ozira se na potnike, moramo tukaj podariti, da imajo tudi tu boljši zasluzek samo Nemci, domačini Slovenci se pa uporabljajo na slabih prostorih ob slabšem zasluzku. Celo pri osebnih vlakih se ne pripuste konduktterji iz Trsta, ampak samo iz Maribora. Tudi pri osebnih vlakih je mnogo Nemcev in le malo Slovencev, ki bi tudi res spoštovali slovenski jezik potnikov, ampak so po večini nemščini, ki sovražijo slovenski jezik se bolj, kot nemški konduktterji. Ta uravnava je res čudna in se nam potem ni čuditi, ako prihajajo iz ljudstva vedno pritožbe o surovenem ravnanju s slovenskimi potniki. Rečemo, pa tudi lahko, da je oškodovanja pri tem tudi južna železnica sama, kar nam kaže slučaj, kjer slovenski potnik ni razumel nemškega konduktterja in mu ta ni mogel napraviti doplačilnega voznegga listka, ker se nista razumela in ga je rajše pustil v miru. Gotovo smo mi Slovenci tudi sami preeči krivi na tem, da vožijo po naših krajih le nemški konduktterji, ker smo preveč popustljivi. Zdaj pa uvažujmo stališče naših sprevodnikov. Zmožni ne samo uradnega nemškega, ampak tudi slovenskega in italijanskega jezika, so primorani zadowljiti se z manjšimi zasluzki in s slabšimi programi, z neprijetnejšo službo. Tu je treba, da se postavimo zato, da dobe naši slovenski sprevodniki na naših slovenskih tleh pravijo do zasluzka, tako pri brzovlakih, kakor pri osebnih vlakih. Delati se mora na to, doseči se mora in se tudi lahko doseže, ker so dan zato vsi potniki, da bodo vozili dunajski nemški konduktterji le do Maribora in nazaj, od Maribora do Trsta, oziroma iz Trsta do Maribora pa naši domači sprevodniki, kateri pozajmo naš jezik in ga ne sovražijo. Nemški konduktterji naj vožijo med svojim ljudstvom. Tako se bodo ugodilo prebivalstvu in uslužencem. Usluženci imajo pravico to zahtevati, kajti slo-

venski železničar ne sme postati začlan železniške uprave, ampak zasluzek na naši slovenski zemlji mora biti njegov. V tem osiru bo treba, da stopijo merodajni faktorji do uprave južne železnice in to stvar ne izpuste iz rok, dokler se ne uravna. Inspektorat v Trstu temu gotovo ne bo nasproten, ravnateljstvo na Dunaju pa se mora spanetovati in ne samo iskati na slovenski zemlji zasluka, ampak tudi upoštevati želje ljudstva in da na domačih tleh zasluka slovenskemu železničarju! Storimo vse, da se zgodi to!

+ »Eintracht« v Trstu propagandno društvo nemških c. kr. uradnikov in uslužencev. Pišejo nam: V Trstu so ustanovili c. kr. nemški uradniki in usluženci — kateri je nemški vladni sistem vsebil v Primorje kot nositelje vsenemške misli ob Adriji — društvo »Eintracht«. — Namen temu društva je: skrbeti zato, da kolikor možno v velikem številu zasedajo Nemci mesta c. kr. uradnikov in uslužencev v Trstu in pospevovanje germanizma ob Jadranu in morju, kateri v svoji fantaziji že privlačajo svojin. Na ustanovnem obenem zboru, ki je bil zelo dobro obiskan, so te svoje namene jasno razkrili. — Tam je bilo javno povedano, da bo imel odbor društva poseben nalog, paziti, da čim bo izpraznjeno in razpisano kako uradniško ali uslužensko mesto, da se obvesti o tem zunanjem Nemci, naj za dotično mesto kompetirajo! — Vsi govorniki so pozivljali na skutno delo v prid nemške misli in skupne nastope za nemške interese. — Neki govornik je pa opozarjal, naj se o društvenem delovanju nikar ne piše v javnih listih, ker bi to znalo škodovati namenom društva, temveč naj se dela potihoma in previdno, ker le tako je zagotovljeno uspeh. Ta opomin je jasen dovolj, kaj c. kr. Nemci, zbrani v »Eintracht«, nameravajo, namreč: skrivoma utihotapljam nemške uradnike in uslužence v primorske c. k. urade, ki bodo korakali na čelu nemške propagande in delali nemški most do Adrije! Vsekakor bi bilo dobro, da poklicani faktorji posvetne malo pozornosti temu germanškemu društvu c. kr. privrandancev!

+ Občinske volitve v Zagrebu. Včeraj so bile volitve v II. razredu, ki steje 1664 volilcev. Absolutna večina torek znaša 833 glasov. Volilni akt se je pričel ob 8. zjutraj in je trajal do 2. popoldne. Voliti je 10 občinskih svetnikov. Kandidate so postavili: združeno opozicionalno meščanstvo (koalicija), madžaroni in frankovci. Izid volitev še ni znan, ker je skrutinji trajal pozno v noč. Do popoldne je glasovalo 793 volilcev. Kolikor se je dalo kontrolirati, je bilo v tem času oddanih glasov za koalicijo 402, za madžarone 225 in za frankovce 140. Vse kaže na to, da je koalicija prodrla s svojimi kandidatimi, kar bi bilo v interesu dobre narodne stvari iskreno zeleti. Končni izid volitve pričakujemo med brzjavkami. Danes v soboto voli III. razred. Tu bo borba najhujša, ker imajo v tem razredu najmočnejšo oporo frankovci. Ako se v tem razredu koaliciji posreči poraziti frankovce, bo to zmanjšalo dalekosežnega pomena, ker bi bil s tem zadan snarni udarec Frankovi stranki, ki je že dlje časa prava rakrana na telesu bratskega naroda hravtškega.

+ Iz deželnega šolskega sveta. Imenovani so: Fran Starman za Kulježev; Ana Bantan za Mehovo; Težnja Ravhkar za Vavtovas; Leopold Marn za Grosuplje; Fran Silverster (nadučitelj) za Št. Lovrenc; Adela Golob za Horjul; Jerica Zemljana za Vič; Marija Blahna (nadučiteljica) za Ribnico; Ana Siška za Ribnico; Ana Fajdiga za Ježico. — Pritožba katoliškega slovenskega izobraževalnega društva v Hinjah, ker se mu niso dovolile gledališke predstave v šoli, se zavrne. — Šola v Igavasi se razširi na štirirazrednico. — Naučni minister je arogantno okreal deželni šolski svet, ker v zadnji seji ni hotel predlagati namestnika za prof. Pavlinia. Dr. Šusteršič in Tavčar ugoverjata, ter naglašata, da slovenski člani v deželnem šolskem svetu ne bodo še nadalje podpirali nakano ministrstva, ki meri z dvojno mero. Nato je bil predlog rešen. Zmožni ne samo uradnega nemškega, ampak tudi slovenskega in italijanskega jezika, so primorani zadowljiti se z manjšimi zasluzki in s slabšimi programi, z neprijetnejšo službo. Tu je treba, da se postavimo zato, da dobe naši slovenski sprevodniki na naših slovenskih tleh pravijo do nadinjenirja v državni stavbni službi na Krajiškem.

+ Iz šolske službe. Za ravnatelja na drugi državni gimnaziji je imenovan šolski svetnik dr. Ivan Bežjak.

+ Slovensko deželno gledališče. Iz pisarjev: Danes v soboto zvrečer se po daljem času zopet poje slovita Puccinijeva opera v treh dejanjih »Tosca«. Glavne vloge pojo ga. Nordgartova ter gg. Vulakovč in Fiala. Predstava se vrli za parabonente. — V nedeljo popoldne ob 2. se kot

ljudska igra pri znamenih osnah (ne le neprav upravi voleslavna G. Kadulburga in R. Preseberja burka »Črni maoči. Zvezar pa se pojde četrti Lehárjeva opereta »Piskrov« in sicer za neprav-abonente ne pa, kakor smo poročali včeraj, opera »Tosca«, ki se pojde četrti v torki za neprav-abonente).

+ »Slovenčeva« Cirilmotodarija donaša družbi sv. Cirila in Metoda novih darov, opremljenih z izrazi iščerknih simpatij. V znamenju Cirilmotodarije je poravnal tožbo radi razjaljenja časti g. dr. Ferd. Lašči v Ptiju in poslal družbi 10 K. — G. Julij Lenassi v Gor. Logatu je nabral »Slovencu« v odgovor pri osmih somišljenikih po 1 K, priložil še krono svojo in poslal 9 K. — Ga. Tilka dr. Češarkova v Kostanjevici je nabrala ob odhodnici g. Jerebovec Radeljna in njegove soproge 45 kron kot odgovor na 7. II. 1910. Hvala vam, castiti bambrovci slovenski!

+ Družbi sv. Cirila in Metoda poslala je posojilnica v Žužemberku obrambni sklad 200 K in še posebej prispevki za letos v znesku 50 K. Da bi našla med posojilnicami mnogo posnemal.

+ Iz Ptuja je prejela družba sv. Cirila in Metoda tužno vest: včeraj zjutraj je premil nagle smrt: njen zvest podpornik in podružničen obornik g. Jos. Zelenik. Med C. M. bambrovci ima številko 467, kateri je izpolnil pretekli tork, izročivši vso 200 K. Blagemu rodu bolj blagospomin.

+ Občni zbor Sok. župe Ljubljana I. Opaziramo še enkrat na občni zbor Sok. župe Ljubljana I., ki se vrši jutri, v nedeljo dne 27. svečana t. l. ob pol 10. popoldne v prostorih seeste Marije Rožman v Meščanski pivovarni (pri Hafnerju) na Sv. Petra cesti v Ljubljani. Odbor.

+ Iz pravnih krovov se nam piše: Za kulisami se zopet antišambira. Kakor znano, je sodni svetnik Boschev — baje zaradi nervoznosti na dopustu, — govorja se pa javno, da se zaradi svojih jezikovnih nezmožnosti ne bode več vnil na svoje sedajno mesto. Gorje pa, da bi prišel na njegovo mesto Slovenec! Za to se baje uprava pogaja z višjim svetnikom Smoletom v Celju, da bi zamenjal svoje mesto s Boschevom. Ta pogaja nja še niso gotova, stvar naših poslancev pa je, zaprečiti, da se ne vršete kupčije, ki so samo nam v kvar, Mi pa pravimo: Kdor pri deželnem: sodišču v Ljubljani ne more zaradi jezikovne nezmožnosti poslovati, ta tudi pri okrožnem sodišču v Celju ni mogoč!

+ Iz obrtniških krovov. Kakor znano moramo pošiljati mojstri svoje vajence v obrtno nadaljevanje šolo, in sicer ob četrtekih in nedeljach. Nas mojstre se z vso strogostjo kaznujejo, ako vajenci ne hidijo redno v šolo, zato pa hočemo da je tudi učitelj pravočasno na svojem mestu. Na neki mestni šoli so vajenci ob nedeljah kar po ure brez pouka, ker učitelj, vnet Slomškar, ni ob pravem času v šoli. Ker vodja te šole, tudi straten agitator Slomškarjev, tega ne vidi ali noče videti, pozivljamo nadzorovalne organe, da se predramijo in naredijo temu početju konec. To ne gre, da bi pošiljali mojstri vajence za to v šolo, da bi tam kaj sedeli — brez pouka. — Več obrtnikov.

+ Narodna deželna organizacija priredi južri v nedeljo dne 27. t. m. ob 10. popoldne društveno zborovanje v saloni gostilne pri »Levu«, Marije Terezije cesta. Vstop imajo člani in somišljeniki. Ker so na dnevnem redu zelo važne točke, posebno o društvenem delovanju, vabiemo vse, ki se zanimajo za razvoj N. D. O., da se zborovanja v največjem številu udeleže. — Odbor N. D. O.

+ Vrsta poročnih razprav pri tukajšnjem deželnem sodišču. Dne 28. t. m.: 1. Jožef Sirc, ulinar iz Trstenika in 2. Pavel Makovec iz Konjščice oba zaradi uboja. Dne 1. marca: Jože Rahne, krojaški pomočnik v Voljah in Karel Spindler, pisar iz Ljubljane zaradi tativne. Dne 2. marca: Jakob Poglaj, hlapce v Ljubljani in Janez Flander, delavec na Gliničah zaradi tativne. Dne 3. marca: Tiskovna pravda proti »Slovencu«. Dne 4. marca: 1. Matija Tičar, kajžarja sin v Predvoru in 2. Jožef Jančar, delavec na Raketu, oba zaradi uboja. Dne 5. marca tiskovna pravda proti Ivanu Razboršku.

+ Osevalna dela v Gruberjevem kanalu se prične nadaljevati v drugi polovici meseca marca letos. Ker bo treba vse delo letos temeljito izvršiti in močno pospremiti, bodo tvrdka najela predvsem okoli 3000 delavcev raznih kategorij, ki so za tak dela usposobljeni. Tvrda Czečešwieska ima poleg strojev na Kodljevem in pri Štepanji vasi pripravljen na mestnem zemljišču poleg klavnic in železniškega mostu ves potreben material in orodja za imenovanja dela.

+ Letnega stavbne zemena se prične v Ljubljani, kakor vse kaže, v drugi polovici marca. Novogradnji-

vanih hiš je do zdaj že malo osir. znano le petor. Razen teh se graditi drž. obrtna šola na Mirju, projektovano pa je ljudskošolsko postopje za dečke in dvoje delavskih hiš. Poleg teh pa bo omestiti in osnažiti lani do grajenih trinajst poslopij. Delavcev, zidarjev in težakov se bode letos potrebovalo okoli 800.

+ Vede se narasle. Vesel tajanja snega so reke in potoki močno narasli. Ljubljana kaže pred iztokom v oba kanala (pred Pruljam) 2:50 m, Sava pri Zalogu 0:80 m in Sora pri Medvodah 0:45 m nad normalom.

+ Sladkor se je v ceni od zdrženih cukrarn znatno povišal radi podražitve surovega sladkorja in sicer za polne 3 K 50 v pri 100 kg. Ker se surovi sladkor še vedno draži, je pričakovati še daljno povišanje cev prečiščenega sladkorja.

+ Zakaj podpiramo domačo industrijo? Industrija se vedno bolj širi;

Metliki izjavlja z ozirom na svoje časno izjavljeno notico iz Črnomlja, da g. dr. Karel Šturm ni nikdar bil niti podporni niti izvršujoč član društva.

+ Iz Škofje Loke. Trgovci in obrtniki našega mesta in okolice so sklenili, da odslej popolnoma ustavijo svojim odjemalcem običajna novoletna, velikonočna in druga darila, bodisi v gotovini, blagu ali koledarjih. Zato pa bodo darovali primočno sveto v dobrodelne namene. Vsak trgovec in obrtnik, ki bi ravnai proti temu sklepupu zapade kazni do 500 K. Znani so vzroki, ki so naše trgovce in obrtnike privedli do tega sklepa. Tudi drugod so že zdavnaj vsa novoletna in slična darila odpovedali in kujoče občinstvo, vsaj pa razberitevši odjemalcu se temu niso pretivili. Tako upamo, da tudi odjemalcu iz našega mesta in okolice, upoštevajoč splošne gospodarske razmere v zvezi z našimi krajevnimi okoliščinami, ohranijo našim trgovcem in obrtnikom ono zaupanje in naklonjenost, kakor do sedaj. Saj bodo ti v isti meri skrbeli za dobro, pošteno in cenevno blago ter za to, da postrežijo svojim odjemalcem v vsakem ozirom najbolje vlastne teme, da so, sledet z gledom v drugih krajih, jih razmere prisilile do tega sklepa. Te razmere so provzročile, da se je stanje trgovin in obrtnikov v zadnjem času znatno poslabšalo, dočim industria in veleobrat napredjuje vspričo velikanskega razvoja obrtnih sredstev. Mala obrt in trgovina se vsled tega nahaja v prekernem položaju in se mora z vsemi mogočnimi sredstvi boriti zedno vedenje, da prevzame vodstvo v Radovljici & Ko. v Ljubljani.

+ Podružnica Nar. del. organizacije v Šiški priredi jutri v nedeljo dne 27. t. m. ob 2. popoldne društveno zborovanje, v gostilni pri Moharju. Vstop imajo člani in somišljeniki. Na mnogobrojni obisk vabi odbor podr. N. D. O.

+ Telovadno društvo »Sokol« na Vrhnik priredi na splošno željo v nedeljo 27. t. m. v drugi burko s petjem »Moč uniforme«. Spisal Jaka Stoka. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Pred in po igri predstavlja se marmornati kipi različnih skupin.

+ Državna podpora. Pojedeljsko ministarstvo je dovolilo za delno pokritje stroškov mlekarškega tečaja na Vrhnik 2000 K. Imenovan ministarstvo je dovolilo četrti obrok v znesku 9657 K 14 v kot prispevki za napravo vodovoda v Radovljici.

+ Izanska fara dobi novega župnika. Znani dr. Mauring je šel v pokoj. Kako je sploh postal župnik na Igu, je še danes tajnost. Š

a) Predlogi ubožnega odzeka v zadavi a) oddaje stanovanja v mestni ubožnici; b) podelitev podpor. 5. Slučajnost.

Klerikalci in domače igralske moči. »Slovenec« se v zadnjem času z besedo zelo zavzema za domače igralske moči. Koliko pa je klerikalci na tem ležeče v dejanju, je najlepše pokazal idrijski slučaj. Ondana občina je hotela pred dvema letoma preurediti svoje društvene prostore, da bi bili pripravnji tudi za prirejanje večjih predstav. Toda klerikalni deželni odbor je občini na Oswaldove pritožbe prepovedal prezidati občinsko poslopje in s tem napti občini velike pravne stroške. Idrijski klerikalci torej raje vidijo da napol dovršeno poslopje končajo jenjje, kakor pa, da bi poslopje služilo domači dramski umetnosti. V Idriji so se svoječasno predstavljala velika dela in predstave so bile na čast dilematom. Klerikalci pa so sedaj s svojo budobnostjo preprečili gledališke predstave v Idriji.

Tamburaško - dramatično društvo »Sovič« v Postojni uprizorilo bode v nedeljo, dne 6. marca 1910, v dvorani g. Paternosta v Postojni, narodno igro s petjem v petih dejanjih: »Deseti brat«. Začetek ob 8. uri zvečer. Blagajna se odpre ob 7. zvečer.

Iz Zagorja ob Savi. Naša N. D. O. se je pričela veselo živahno gibati. Imeli smo dne 30. prosinca in 20. svetčana dve predavanji, katerih so se udeležili delaveci v obilnem številu. Obakrat je prišel predavat tovarš Slavoj Škerl iz Ljubljane. Taznani in izvrstni govornik nam je v obeh, po celo uro trajajočih predavanjih razložil razvitek in pomen narodnega socijalizma. Dokazal nam je, da mora bazirati zdravi in edino možni socijalizem na narodnosti in da je internacionálni socijalizem nemogoč. Zato je edina res socijalna organizacija le N. D. O., kajti krščanski socijalizem pri resnih ljudih sploh v poštev ne pride. Predavatelj je žel za svoja izborna izvajanja navdušeno priznanje in zahvalo. Taka poučna predavanja bomo se nadaljevali, katerim vabimo delavece v najobilnejšem številu. Vendar moramo enkrat nastopiti z javnim shodom, katera potreba se bo tudi kmalu udejstvila. Tudi takrat, delaveci: Na svidenje!

Iz šulferajnske šole. Včeraj se je vršila pred celjskim okrajinom soščcem kazenska obravnava zoper bivšega učitelja Cmereška, sedaj nadučitelja na šulferajnski soli v Streh, Franca Tschmereschega, radi pretepanja svojih učencev. Pretepel je osemletnega učenca Supana tako, da se mu na obrazu še vedno poznajo brazgotine, dasi je preteklo od onega časa že več ko teden dni. Priča učenec Gaberšek je potrdil, da je učitelj res tepel Supana. Obravnava se je preložila v svrno zaslisanja nadaljnih prič. Značilno za poučevanje na nemških šolah je pač izjava šulferajnskega učitelja Tschmereschega, da je vseeno, če ga otrok razume ali pa ne. Slovenski starši bodo seveda kljub temu še vedno sili svoje otroke v nemške ponevnamevalnice.

Predavanje Gabrijela D' Annunzia v Trstu prepovedano. Slavni italijanski pesnik — znani po svojih irredentističnih, Avstriji sovražnih delih — Gabriele D' Annunzio prireja sedaj po večjih italijanskih mestih predavanja. Pred nekaj dnevi je predaval o zrakoplovstvu v Milatu in Turinu, kjer je prišlo do burnih irredentističnih in Avstriji sovražnih demonstracij, ker je predavatelj zopet omenjal tako ljubljeno mu »la bella Adria« (lepa Adria), ki se ni povsem rešena iz kremljev Avstrij. Prvega marca je imel D' Annunzio predavati v Trstu v gledališču »Politeama Rosetti«, ali namestništvo je glede na v Italiji — vsed njegovega predavanja — vršeče se protiavstrijske demonstracije, predavanje prepovedalo.

Nemški orožnik ustrelil človeka na Općinah pri Trstu! Pred nekaj dnevi smo poročali, da je bil na Općinah pri Trstu od orožnika zaboden v stegno in arretiran neki 38letni Andrej Režek iz Ban pri Trstu, ker se je nekako sumljivo potikal okoli neke vile. Dotičnik je bil sicer v sodni preiskavi, ali vsed dobljene rane oddan v tržaško bolnišnico. — Preiskovalni sodniki ga je pa dal izpustiti na svobodo in Režek se je vrnil domov. Ali že dan pozneje je dobila žandarmerija na Općinah od preiskovalnega sodnika nalog, da Režeka zopet aretira in privede nazaj v preiskovalen zapor. Na Režekov dom se je takoj odpravil orožnik Lang, ki je bil prvoimenovanega zabodel, in proglašil Režeka aretiranom. Le-ta se je branil in hotel skriti, ali na prigovor domačinov se je vendar udal in odšel z orožnikom na cesto. Zunaj je pa hotel naenkrat zopet uiti in prišel na vso moč kričati. Orožnik je dal nato poklicati poljske čuvanje, češ, da sam ne more Režeka ukrotiti, a med tem je vendor poskusil poslednjega ukleniti,

pri čemer se mu je pa arterianec brani. Samo branil! Tedaj je pa orožnik Lang stopil korak naprej, posmeril v Režeka in ga ustrelil ravno v prsa. — Režek se je s groznim krikom smrtno zadel zgradi na zemljo. V tem trenotku so prihiteli čuvaji in več drugega ljudstva in odnesli ustreljenega Režeka v bližnjo hišo ter poslali po zdravniku. Ta je takoj pritekel, ali bilo je že prepozno, ne-srečni Režek je že umrl v strašnih mukah. Na lice mesta je prišel takoj orožnički poveljnik iz Trsta s svojim adjutantom ter vzel orožnika — na zapisnik. Truplo nesrečnega Režeka so prenesli v mrtvašnico na Općino. Ta dogodek je vzbuđil po vsej bližnji okolici velikansko ogorenje. Orožnik bi bil vendar Režeka lahko onemogočil, ako je že potreba bila, s tem, da ga zabode v nogu ali kam drugam, ne pa strelijeti človeka — kakor psa! — Pripomniti nam je, da je orožnik Lang straten Nemec — velik German (češki Nemec), ki ne zna nič slovenski. — Na Općinah, kjer služuje, vlada proti njemu že delj časa splošno sovraštvo, ker dela, kar je mogoče, samo da ljudstvu nagaaja. — Kako se more takega človeka dati v službovanju med same Slovence?

Nemščina sliši v Bosnu in napeča vse moči, da bi prišlo tamkaj do čim večje veljave, a domačini gledajo to mirno in se nič ne ganejo. — Uradni jezik v Bosni in Hrvaščini je srbsko - hrvaški, a na važna mesta prihajajo — Nemci. Tako sta dva nemška nacionale, tajnika trgovske in obrtniške zbornice v Građevi dobila važni službi pri bosanski deželnih banki, dasi ne razumeta nobene besede srbsko - hrvaškega jezika. Zdaj se je ustanovila za Bosno tudi trgovska zbornica, in odločilni človek v tej zbornici je zopet postal neki Nemec z imenom Santer, ki zopet ne zna jezika domačinov. Če se bosansko prebivalstvo samo ne bo branilo takega importiranja sovražnikov, potem bo kmalu bridko občutilo nemški podiplat.

Sokolski večer v Petrogradu. V veliki dvorani »Dvoranskega sobranja« je priredil »Sokol« v Petrogradu dne 20. t. m. zabavo z javno telovadbo. Večera se je udeležilo izredno mnogo občinstva. K javni telovadbi so prišli tudi francoski poslanci, ki jih je privredel v Petrograd na poset senator D' Estournelles de Constant. Francoske goste so spremljali: predsednik gosudarstvene dume N. A. Homjakov, poslane Colnokov, Svijenecikij, Jefremov, Njekljudov in senator Jermolov. Sprejela sta francoske goste starosta, poslanec Gizički in podstarosta Zdenko Rejman. Ko so Francoze stopili v dvorano, je orkester zaigral francosko in rusko himno. Nato je senator D' Estournelles imel krasen govor, v katerem je proslavljal francosko-slovansko prijateljstvo ter slavil sokolsko idejo. Svoj govor, ki je vzbuđil splošno navdušenje, je končal z besedami: Bodite silni, da boste svobodni, a bodite svobodni, da boste dobrí.

Amerikanske novice. V Eglethu je umrl Anton Grželj, doma iz Malih Lašč v Dolenskem. Ker v življenju ni podpiral cerkve z letnimi stirim dolarji, je moral plačati po smrti za šest let nazaj, kolikor časa je bil v Eglethu, to je 24 dol. Plačati je moral tudi cerkveni davek, ki ga je naložil župnik Bilban. Ta davek znaša za samega 25 dolarjev za oženjenega 50 dolarjev. — Brez dolarjev se ne pride v nebesa, ne!

Elektro - Radiograf »Ideal« pri Maliču ima od sobote, dne 26. februarja do torka, dne 1. marca 1910 sledi, kako zanimiv spored: Iznenadenja v ljubezni. (Komično.) Angel varuh. (Drama.) Katastrofalna povodenj v Parizu. II. serija. (Po naravi.) Agra, mesto v Bengalijski. (Po naravi v barvah.) Poroka kuharice. (Komično.) — Ta kinematograf ima posebno v zadnjem času tako zanimive najnovješe in krasne slike, ter se kot domače podjetje občinstvu priporoča.

Umrl je v Ljubljani danes zjutraj g. Josip Rotter, c. kr. davkar v pokoju v starosti 74 let. N. p. v. Mesečna svetinja v Ljubljani, ker je vzel Janezu Žnidarski v Kosezah 200 K vredno kolo — Služkinja Ana Verdič je v Ljubljani dvema gospodinjama vzelka nekaj ženske oblike in nekaj drobnarje v vrednosti 39 K 67 v. Obsojena je bila na 6 tednov težke ječe. — Delavka Fanciška Štefe je izznaknila Lovrencu Ceaiereu v Tržiču iz zaključne šatule bankovec za 100 K. Obsojena je bila na šest tednov težke ječe. — Janez Čebar, mizarški vajenc iz Primožega je bil obsojen na šest tednov ječe, ker je sin svojega mojstra Alojziju Demšarju izmanknil 51 K 20 v gotovine, pas in obsek za uro. Hlapce Martin Bedene je v Ljubljani okradel štiri stranke ter njim napravil škode za 61 K 50 v.

Tukajšnjega trgovca Jeleta Oljpa je pa opoharil za obliko, vredno 22 K 36 v. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe. — Bivši Ravzingerjev hlapac Anton Ježek z Gline je izmakinil zavitek svilnativih rut, last tvrdke Sovana, vedne 157 K 50 v. Tudi jo je prispol tovorne pristojbine na tovorni listinah in napravil strankam škode 11 K 20 v. Poneveril je tudi od štirih strank mu zupan denar v znesku 17 krov 93 v. Obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe. — Služkinja Frančiška Novak je v Ljubljani izmakinila svoji gospodinji zlat uhan, bluzo in srajco. Obsojena je bila na mesec težke ječe. Janez Mramor iz Vidma na Dolenskem, znan tat, je izznaknil tukajšnjemu klepkasmu mojstru Jakobu Flieglu iz hlačnega zepa izpod zglavja znesek 157 K. V Pulju je nekaj časa potem svojemu gospodarju Petru Simoniku vlonil v mižnicu ter mu vzel 40 K, svojemu sošlapiču Antonu Stepanoviču 24 K gotovine in žepno uro. Opoharil je tudi svojega gospodarja za 11 K 50 v, nekega Ivana Sullingerja v Pulju pa za 12 krov. Obsojen je bil na 2 leti težke ječe.

Slaba vzgoja. Te dni je prišel v neko gostilno v Kolodvorski ulici 13letni Fr. Boch iz Ogrskega Hradisca. Naročil je večerjo, iz žepa iz pod steklenico piva. Ker je bilo to sumljivo, so javili policiji, ki je dognal, da je dečko pivo v neki gostilni ukradel in ga nato vzela v varstvo, drugi dan pa poslala njegovim staršem, ki bivajo sedaj kot potni komedijanti v Kranju. Dečko pa prihaja iz Kranja v Ljubljano in se tukaj po gostilnah producira ter na ta način berači. Šole nobene znotraj še videl ni, pač pa se s tem šola za potepuhi. Tudi razni harfenisti in dr. radi jemljo s seboj mlade otroke, da je njimi vzbujajo pri gostih več usmiljenja in naberejo več drobirja. To je pa po sedanjih zakonih popolnoma nedopustno in občinstvo storiti otroku več dobrega, ako mu povsod takoj pokaže vrata, kakor pa da se mu daje denar, ker le-ta je za take otroke največja poguba. Če ga pa kdo pozna, naj to javi pristojnemu oblastvu, ki bude napravil temu konec in otrok bude prišel še pravčasno na pravo pot. Saj je splošno znano, da postanejo taki komendijontarij le nadlega človeški družbi.

Cigav je petelin? Te dni je po Kolodvorski ulici prikoral bel petelin in se pridružil kokošim Ivanom Arharjevem v Kolodvorski ulici št. 18, kamor naj pride lastnik ponj. Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 32 Hrvatov in 21 Macedoncev. 24 Hrvatov je šlo v Bregene, 22 v Hevl, 15 pa v Beljak.

Izgubljeno in najdeno. Marija Bizjanova je izgubila delavsko knjizico, v kateri je imela 40 K denarja. — Jožef Brecljnik je našel moško pelerino.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 3 knjigovodje, 1 korespondent, 3 kontoristi, 1 skladničnik, 5 pomočnikov mešane stoke, 3 pomočniki manufakturne stoke, 2 pomočniki specerijske stoke, 1 sluga, 3 blagajničarke, 1 kontoristinja, 3 prodajalke, 2 učenca. — Službe išče: 2 knjigovodja, 3 kontoristi, 1 korespondent, 3 poslovodje, 21 pomočnikov mešane stoke, 5 pomočnikov železniške stoke, 10 pomočnikov manufakturne stoke, 15 pomočnikov specerijske stoke, 2 pomočnika modne in galerijske stoke, 11 kontoristinja, 4 blagajničarke, 6 prodajalk, 2 učenca in 2 učenki. — Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti malim odškodnim.

Slovenske Filharmonije oddelek koncertira v nedeljo, dne 27. februarja v hotelu »Tivoli«. Zacetek ob pol 4. popoldne. Vstop prost.

Ljubljanski sekstet svira danes in jutri zvečer v kavarni »Ilirija«, Kolodvorska ulica.

Drobne novice.

Milijon v korist češki Šolski Matieci bo kmalu zbran. Matjka le še 10.890 K. Zbirati so začeli koncem septembra lani.

Prepovedani lepaki. Nemški listi poročajo, da je mestni občinski svet v Žižkovem prepovedal javno naločenje nemških plakatov.

Pavel Heyse, znani nemški pisatelj, je bil povodom svoje osmedsetletnice imenovan začastnim meščanom mesta Monakova.

Bivši ruski poslanik v Belgradu umrl. V Štokholmu je umrl tamkajšnji ruski poslanik Vasilij Sergijev. Za časa aneksijske krize je bil Sergijev ruski poslanik v Belgradu, kjer je živio simpatiziral s srbskimi temnjami in jim skušal dobiti podporo tudi pri ruski vladi.

Stolnica Chopinovega rojstva je bila dne 22. t. m. Poljski narod hoče letos na sijajan način proslaviti svojega največjega komponista. V Varšavi se je ustanovil odbor

s knezom Lubomirskim na čelu, ki pripravlja razstavo spominov po Chopinu in shod poljskih glasbenikov spomladni.

Razne stvari.

* Divjaški dijaki. Sedmošolec Aleksander Leviszki v Krakovu je bil zaljubljen v neko 16letno učiteljsko kandidatino. Ljubezen ni ostala brez posledic. Da bi uničil sledove grešnega razmerja, je nekoga dne povabil Leviszki svojo ljubico k sebi na dom, obenem pa je povabil tudi 16 svojih sošolev, ki so jo vsi po vrsti zlorabili. Dekle leži v bolnišnici. Vse dijake so zaprli.

* Koliko nikotina obsegajo avstrijske smodke in svalčice. Potom kemične analize v tobačni tovarni v Heinburgu se je dognalo, da obseg nikotina: rošta 0,97, operas 1,28, portorika 1,29, britanika 1,38, kuba 1,59, trabuka 1,73, regalitas 1,76, viržinka 2,60 in ces. viržinka 3,20%; dalje: drama 1,32, štambul 1,60, nil 1,69, ogrska 1,78, virginija 1,94, šport 1,98, dama 2, memfis 2, sultant 2,03, hercegovina 2,23%.

* 3000 otrok podvrženih. Ravnatelj najdenišnice v Chikagi je nedavno izjavil, da je v mestu ravno 3000 zakonskih mož, ki se kratkočasijo s tujimi otroci. Vsako leto vzame 250 žen, katerim narava ne dovoli materinstva, dojenčke iz najdenišnice, da tako napravijo otrok željnemu možu očetovsko veselje. To se zgodi vselej takrat, kadar je mož na kakem daljšem potovanju. Seveda se ga že preje primerno opozori na veseli dogodek. Kadar se vrne, pa dobi malega kričača, dečka ali dekljico, kar si je bolj zelen, saj v najdenišnici se lahko izbere. In srečni oče je ves vesel, da je ženka srečno prestala težavno uro. V Chikagi je neki milijonar, ki ima dva taka otroka, na katere je zelo ponosen. Vodstvo najdenišnice ne izdaja tajnosti, ker ve, da pride na ta način do srečne marsikak otrok, ki bi bil sicer revez celo svoje življenje.

* Neverjetna ljubosumnost. Parizki lekarnar Jean Parat je bil ves čas svojega zakonskega življenja silno ljubosumn na svojo sopogo. V zadnjih mesecih pa je v svoji brezmejni ljubosumnosti uprav zverinsko postopal s svojo soprogo. Parat se je oženil leta 1900. Bil pa je že takrat tako ljubosumn, da je morala žensopravljati v moževi lekarni blagajniške posle, da jo je tako imel vedno pred očmi. Govoriti ni smela z nikomur, niti z ženskami. Ako je bil kak gospod preveč ljubosumn z njim, bila je zato tepena. Sosedje so mnogokrat čuli, kako je pretepal Parat svojo ženo. Ker se pa ni nikdar pritoževala, niti bi vmes posegala policija. V oktobru l. 1908. pa je došlo na kriminalno policijo brezino pismo, v katerem se je zahtevalo, naj se gospa Parat preide, ker je poškodovana. Paratova je bila poklicana na policijo in tu so jo preiskale ženske agentinje. Na njej so dobole takozvano »zapor sramožljivosti«, nekakšno spodnjo obliko iz platna, na kateri je bila trdno prisita ključavnica. Ključ od te ključavnice je imel dobro shranjen ljubosumn mož. Žena je bila vsled nerodnega »instrumenta« telesno, pa tudi duševno, vso potra. Poklicani so tudi lekarnarji, katerega je uradnik pošteno oštrelil. Ljubosumn mož je bil ves mehak. Padel je na klen na svoj dom. Od onega časa ni bilo žene nič več v lekarni. Nikomur se ni pokazala, tudi uslužbenici je niso nič več videli. Gospodar sam je donatal svojim uslužencem hrano; sam je pomagal sobe; sam je hodil s svojimi otroci na izprehod; sam je oskrboval vse hišno gospodinjstvo. Nikdo ni smel v njegove sobe. Sestri nesre

Meblovana mesecna sofa
s posebnim vhodom
se tako odda na Druge štev. 2,
L nadstropje.
Vprava se v gosilni. 680

Dobro ohranjen 688

pianino

se radi preselitve cene preda na
Radeckega cesti št. 2, L nadstropje.

Lepi prsi
dobe dekleta in žene vsake starosti, ako rabijo mojo najnovejšo krem za prsi ali vodo za prsi. Rabí se samo zunanj: edino zanesljivo učinkujče sredstvo, zajamčeno neškodljivo. Cena K 3—, K 5— in K 8—. Zraven spadajoče menzil 60 vinjarjev. Prodaja jih gospa Käthe Menzel Dunaj II, Praterstrasse 63, vrata 7 6.

Proda se radi preselitve
še nova

hišna oprava.

Natančneje se pozve na Sv. Petra
cesti št. 54, L nadstropje. 697

Že dolgo obstoječa

gostilna

sredi mesta, se radi zdravstvenih ozirov takoj odda pod ugodnimi pogoji
v najem. Kavčja K 1000.

Več se izve pri gosp Jurmanu, op-

ticu v Selenburgovi ulici. 670

Učenec in učenka

se sprejmeta takoj

v trgovini z mešanim blagom Friede-
rika Skuška v Metliki na Do-
lenjskem. 567

Večja vinska klet

v bližini mesta Ljubljane
se vzame za več let takoj v najem.

Ponudbe je poslati pod št. 3. V. Z. na upravnštvo »Sloven-
skega Naroda«. 696

Sprejmeta se takoj

2 vajenca

za žično pletarsko obrt. Hrana in

stanovanje v h. Š. 690

Kdor ima veselje do tega obrta (priči se tudi lahko nemščine), naj se blagovoljno obrniti starši na Adolla Starca, izdelovalca v trgovcu žičnih pletenih v Reljaku na Koroškem.

Kuharica

za Unzmarkt na Zgor. Štajerskem
v kantino se išče.

Znati mora kuhati navadna jedila za delavce in imata zraven tudi deklo. Biti mora poštenega vedenja in razumebiti nekoliko nemščino. Plača po dogovoru, ali ne pod 20 K mesečno.

Pisma na naslov: J. K., Kantine,
Ebering P. Unzmarkt. Zgornje Štajersko. 694

Vabilo

na

redni občni zbor

Posojilnice v Radovljici

reg. zadrugo z neomejeno zavezo
ki se vrši

v četrtek, 10. marca t. l.

ob 3. popoldne

v posojilnični pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva. 691

2. Potrditev letnega računa.

3. Razdelitev čistega dobička.

4. Volitev ravnateljstva.

5. Volitev nadzorstva.

6. Sičajnosti.

Ravnateljstvo.

Starejša prodajalka

izurjena v mestni trgovini, z veličastnimi izpriznali, se odda za ljubljansko občino. Nastop d. 25. marca t. l.

Pisma pod »Ljubljico« na uprav.

»Slov. Naroda«. 680

Na obroke!

Srebrne remontoarke, zlate damiske in moške vestitice. Prisno, uradno puncirano blago. 4 K na mesec brez povišanja cene.

Razposilja se brzo in na vse kraje. Zahtevajte narocilni list. Te stoke največja razpošiljanica na odplačila R. Lechner, Bleclava 51.

Revmatizem,

prof. ischia, Nervozum 4511

rad pismeno zastonji sporočim, kako sem se rešil mukopolnega tripljenja.

Karel Bader, Illertissen, Bavarsko

E Hiša

z gospodarskimi poslopiji, sadnim vrtom ter 3 oralni zemlje za obdelovanje, se po primerni ceni takoj preda. Pripravna je za gostilno in za prodajalno. Plačevalo se bude lahko na obroke ter se lahko takoj prevame. 261

Več se izve pri Andreju Trškanu, Cegnarjeva ulica št. 4 v Ljubljani.

Climax

motor na surovo olje

najpreizkušenejši, najcenejši obratni motor. Konjska moč stane na uro 1, do 2, vinarja. Ni treba hlajanja z vodo. Nič finančne kontrole. Brez nevarnosti za eksplozijo. 289

Pojasnila in proračune daje inženirska pišarna L. Ungar, Gradec.

Uradniško branilno društvo

Gradeč, Herrengasse 7, II. nadstr. Osebni kredit in posojila za raziskanje uradnikom, profesorjem, učiteljem, umirovljenjem itd. pod najugodnejšimi pogoji eventualno tudi brez porokov proti enkratnemu poročevemu prispevku. Nikakih predstroškov. Prospekti in pojasnila daje za Kranjsko: 4845

J. Kosem, Ljubljana,
Krakovski nasip št. 22

Stavbni prostor

Velič vrt pripravljen za včelo stavbo v ugodni legi na Bleiweisovi cesti

se proda.

Ponudbe na poštni predel št.

3, Ljubljana. 604

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux

Gospodska ulica štev. 6,

Iščejo se zupno: fina sobarica za Ljubljano (mora znati svati), boljša sobarica za Florence (Italija), priznana dobra hiša, komorna strelnica v plemiško hišo v Dalmaciji; preprosta, pridna sobarica za Gradec; 2 delavni hiši, 1 posnjava in 4 kuharice za Reko, hotelска sobarica za letovski kraj pri Trstu, dober zasluzek; ekonomik in nadzornik za graščino; doček za vse v zunanjji hotel; kocijan obenem jezdni klapec (nekoliko pomagati pri hiši) k enemu konju za Ljubljano.

Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Zunanjim dopisom je priložiti znak za odgovor.

Prosi se za natančni naslov. 674

S

R

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

Trije ljubezenski doživljaji! ruskega carja Nikolaja I.

Ruski car Nikolaj I. je bil jako ljubljene nature. Ta trdorjeni čas je bil v ženskih rokah časih mehak kakor vosek — a navadno je trajala njegova mehkoba le malo časa, samo dokler je bil v dotedno ženko zaljubljen. Menjava pa je car svoje ljubice navadno kako hitro, torej je spadal v tisto vrsto zaljubljencev, ki jim pravijo na Slovenskem babjek.

Toda kakor je bil car Nikolaj mogočen in tudi radodaren, v ljubezni ni imel vedno sreče. To kažejo pričevanja različnih njegovih sodobnikov, ki jih objavlja zgodovinski časopis »Russkaja Starina«.

V Nikolajevih časih so se mogli člani carske rodbine še svobodno gibati in car sam ni bil takrat izpostavljen še nobeni nevarnosti, če je šel v civilni obleki na šetnjo. Dandas je seveda drugače. Car Nikolaj se je prav val in pogostoma sprejal po Petrogradu in po obširnem parku okrog gradu Carsko Selo.

Na enem teh sprehodov je nekoga dne srečal lepo mlado domo, ki je bila sicer preprosto z nenavadnim okusom oblečena. Carju je ugašala. Prišel je od tega dne ob isti uri v dotedne vilo in je vsakokrat srečal ono dekle. Car se je osokolil in je dekle nekega dne govoril. Izvede je, da je deklev oče upokojen učitelj, dekle pa da podučuje po hišah otrok v muziki. Od tedaj sta se car in učiteljica kavirja večkrat pomenovala na ulici in dekle se je nečimernemu carju tako priklopilo, da je končno car prosil dovoljenja, da dekle obiše na domu. Car je živel v mislih, da ga smatra dekle za kakega gardnega oficirja in se v naprej veselil svoje zmage.

Določeno dan je car v oficirski uniformi prišel v hišo, kjer je stanoval dekle pri svojih starših, in je pozvonil. Odprla mu je stara dekle. Ta je nekaj časa zatrjevala, da ni nikogar doma, naposled pa je butnila z resnicu na dan, da so namreč doma vsi trije, oče, mati in hči, in da navadna oficirja ta dan ne sprejemajo. Ker je car postal nadležen, mu je kuharica pokazala stopnice, čes, naj jo je hitro odkuri, ker pride poseben gost, za katerega so pripravili že vina in raznih jedil. In končno je kuharica še povedala, da pride sam car!

Kdo je pa rekel, da pride car k vam na obisk? Kdo je naročil vino in druge stvari? je vprašal Nikolaj.

Gospodinčna vender, je odgovorila kuharica.

Car je sprevidel, da je opravil, obrnil se je in hotel oditi.

— Kaj pa naj gospodinčni sporočim? je se vprašala kuharica

— Reci ji, da je neumna kakor ges, je zaklicil car in odšel.

Mala učiteljica klavirja, ki si je tako pokvarila svojo igro, si je lahko stela še v srečo, da se ji ni nič drugega zgodilo, kakor da ni postala carjeva metresa, kajti Nikolaj I. je bil maščevalnega značaja in ni razumel nobene šale, zlasti če je bila angazirana njegova nečimernost.

To je očusila kneginja Zofija Nezvicka. Nekega dne ji je car ponudil čast metrese. Kneginja pa te »laskave« ponudbe ni sprejela. Ne iz ravnih nagibov, marveč, ker ji car ni ugašal, in ker je vedela, da car še v nobeno žensko ni bil dolgo zaljubljen in da se je vsake hitro odresel, čim se je je naveličal. Zofija je rekla carju, da boče svojemu možu ostati zvesta in car je na to izjavil, da proti temu nima ničesar in da ji neče pokvariti veselja, da varuje svojemu možu objljubljeno zvestobo.

Stvar je bila torej v redu in car se ni več zmenil za kneginjo Zofijo.

Toda čez nekaj mesecev se je nekaj zgodilo, kar je postal za kneginjo usodepolnega pomena. Kneginja, ki ni hotela postati ljubica močnega carja, se je zaljubila v carjevega adjutanta Betincourta in je pri tem popolnoma pozabila na zvestobo svojemu možu, s katero se je nekaj mesecev prej ubranila carjevih ponudb.

Betincourt, ki je vedel, koliko se je car zanimal za lepo Zofijo, je bil sila praktičen človek. S posredovanjem grofa Adlerberga je sporocil carju, da mu očistoti svojo ljubico, samo če mu car ohrani svojo milost. Ta udanost je carju zelo ugašala in izkazal se je Betincourt začel hvaljene, a za Zofijo ni maral, niti ko se mu je ta sama ponudila.

Kneginja Zofija je bila tedaj v obupnem položaju. Njen mož je bil izvedel za njeno nezvestobo in jo je spolil od sebe. Ljubimec Betincourt je bil izdal in jo prepustil carju, a ta je pa ni maral, ker se mu je zdel ponizevanlo, da bi bil naslednik obskurnemu adjutantu in ker ji v svoji maščevalnosti in užaljeni nečimernosti ni mogel odpustiti, da se njemu

ni ugas, pa pa njegovemu adjutantru. Tudi dvorjanji in aristokratijo sploh so se sedaj odvračali od knezne Zofije in niso več z njo občevali, ker se niso hoteli zameriti carju.

Nekdaj tako slavljena lepotica je zašla v veliko bedo. Trpela je po manjkanje najpotrebnejšega. Ko je bila že stara, se je v svoji revščini vendar odločila vložiti na carja prošnjo za kako penzijo. Car se je ni takoj spomnil in je dovolil prav znatno penzijo, a ko je čital popolni podpis knezinje Zofije je jezno raztrgal prošnjo, kličoč: Tej pa ne — tej nitu ene kopejke. Še čez trideset in več let jo je car tako sovražil kakor tedaj, ko je izvedel, da njega ni marala pač pa njegovega adjutanta. In kneginja Zofija Nezvicka je morala na capab umreti!

Ljubezenska aféra carja Nikolaja z Lavinijo Šadomirovsko je vzela nekoliko podoben konec. Lavinija je bila hči francoskega plemiča Bravoura. Bila je čudovito lepa, a revna. Ko jo je zagledal Šadomirovski, ki je bil eden največjih ruskih bogatašev tistega časa, se je vanjo smrtonaljal in se takoj z njo poročil. Ko je car na nekem dvornem pleusu zagledal lepo Lavinijo, mu je tako ugajala, da je takoj postal enega svojih zaupnikov, naj izve, če bi hotela Lavinija postati njegova ljubica. Lavinija je ponudbo odklonila in car se je udal v svojo usodo, trdno prepričan, da je bil odklonjen samo začetek, ker Lavinija ni hotela prelomiti prisega zvestobe.

Toda čez dve leti je car spoznal, da je bil v zmoti. Lavinija je namreč svojemu možu ušla. In ušla je že s priletnim človekom, z vodorevem. Ta srečni zapeljavi prileteli vdovec je bil knez Trubeckoj. Ko je car izvedel, kaj se je zgodilo, je napel vse sile, da bi Trubeckega in Lavinijo dobil v roke in res se je policiji posrečil ju vjetri takoreč v tistem trenotku, ko sta hotela pobegniti čez mejo. Car je vprašal Šadomirovskega, kako kazen zahteva za svojo nezvesto ženo. A Šadomirovski je moral biti dobra duša, kajti kazuni zahteval, nego prosil samo dovoljenja, da se sme s svojo ženo izseliti iz Rusije. Ker car sedaj Laviniji ni mogel ničesar storiti, je stresel svojo ženo nad njenim ljubimcem. Knez Trubeckoj je bil degradiran za prostaka in pregnan v Kavkaz, kjer je moral ostati do svoje smrti. In vse to, ker se je lepo Lavinija njemu udala, carju pa se ni hotela udati!

Uvozna trgovina za industrijo vozil Maks Skutezky

Dunaj I., Stubenring štev. 6
Prve vrste vozna kolesa

Janus 3 leta

jamstvo. 3 leta g
Janus 3 leta g
jamstvo.

Pnevmatike in potreščine v največji izkriji po tvorniških cenah.
Izborni šivalni stroji za rodbinsko rabo, rokodelce itd. — Svetno jamstvo.
Čevlji na kolescih najizboljšiši kakovosti po vseh cenah. 671 Bogato ilustrovani glavni katalog gratis in franko.

Dvoje stanovani

za majnikov termin, vsako z 1 sobo in 1 kuhnjo s pritlikinami: je oddati v najom v hiši št. 48 (Rudnik), zračen Plankarjeve gostilne. Ravnotam se oddajo s 1. marcem t. l. 2 oz. 3 prostorna skladističa (za transitni promet) posamezno ali skupno, istotako veliko podstrelje, pripravno za shranjevanje sena, ozir. drugih stvari.

Natančna pojasnila daje pisarna Janka Popovića na Bleiweissovi cesti št. 32.

581

Vinski zakon
ki ga mora imeti nabitega vsak gostilnictv, vsak vinski trgovec in vsak vino- gradnik ...
sicur zapade strogi kazni
... se dobiva v ...
Narodni knjigarni
v Ljubljani
Prešernova ulica št. 7
po 70 vin, s pošto 80 vin.

Perje
za postelje in puš
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred Škofije štev. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljši čevlji sedanjosti

Cene brez konkurenca!

J. Keber!
(pri zlatem čevilu)
Ljubljana, Stari trg 9.

Ustanovljeno 1845. Ustanovljeno 1845.

Edini zavod
v Ljubljani
za kemično čiščenje oblike in zastorjev, barvarija in likanje sukna na par.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Važno! za Važno!
gospodinje, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najceneša postrežba za drogve, kemikalije, zelišča, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobiči prašek, ribje olje, redilne in pospalne muke za stroke, dišave, mila in slihi vse toaletne predmete, fotografične aparate in potreščine kirurgične obvezila vseake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosk in pasti za giba itd. — Velika zaloga najfinješega rumna in konjakna. — Zaloge svežih mineralnih vod in soli za kopel. Oblastn. konc. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno pripravljeni: grenka sol, dvojna sol, soliter, eočjan, kolmoč, krmilno apno itd. — Vnana naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija
ANTON KANC

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupuje po najvišji cenai razne zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

Čevlj Čevlj, trgovce z urapi in zapisnimi sodniški custer.

Avgust Agnola

Ljubljana,
Dunajska cesta 13
Izborna zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk
najnovjevše
vrste
po nizkih cenah

tovorni konj

srednjih let.
Ponudbe na: Tovarna barv,
Del pri Ljubljani. 652

Ustanovljeno 1885.

Rudolf Rus

bar
v Kranju, Gorenjsko.
Ravnokar je izšel

velik cenik
z najlepšimi novostmi,
katerega pošljem na željo brezplačno.

14 žrebanj na leto

s premognimi glavnimi in postranskimi dobitki.

Prihodnje žrebanje 1. marca.

Za nakup priporočamo nastopno skupino sreč z lepimi upi na dobitke:

1 italijanska krizna srečka
1 ogrska krizna srečka,
1 baziliška (Dombau) srečka
1 ogrska „Józsva“ srečka
1 srbska državna srečka 10 tr.

Vseh teh pet sreč prodajamo proti 42 mesečnim obrokom po 5 K. Takojšnja pravica do igranja po odpotavlji prvega obroka. Gledete na bližnje vlečenje prosim, da najhitreje po poštni nakaznici pošljete prvi obrok.

Češka banka, oddelek za srečke
Praga, Václavské náměstí 32.

V Ameriko in Kanado

Cunard Line.
Odhod iz domačega pristanišča Trsta:
Pannonia, 1. marca 1910.
Carpathia, 6. marca 1910.
Ultonia, 29. februarja 1910.

Iz Liverpoola: 1515
Lusitania (največji in najlepši parnič svetja) 19. marca, 9. aprila, 7. in 28. maja, 18. junija 1910
Mauretania dne 12. marca, 2. in 30. aprila, 21. maja, 11. junija 1910.

Pojasnila in vozne karte pri
Andri. Odilesek
v Ljubljani, Slovenske ulice št. 25
poleg cerkve Srca Jezusovega.

Vozna cena Trst-New York III. razred K 180 za odraslo osebo z davkom vred 100 K za otroka pod 10 leti z davkom vred.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika in nadzorstva.
2. Odobrenje računov za leto 1909.

3. Razdelitev čistega dobička.

4. Volitev načelnika in nadzorstva.

5. Slučajnosti.

Načelnstvo.

3 hiše se prodajo iz proste

roke po nizki ceni in pod zelo ngodnimi pogoji. Potreba je le majhna vsota denarja, ker se ostane lahko plačuje tudi v obokih. Ena izmed teh je v skofiji Loki na Glavnem trgu tik župne cerkve, dvonadstropna, z vrtom in gozdom. Hiša ima 10 sob, 3 kleti, prodajalniški lokal, 4 kuhinje in prostorno dvorišče, je prenovljena in ima vodovod. Pripravna je vsako obrt in tudi za vpokojence, ker je iz nje krasen razgled na trg in po okolici.

Druga hiša je v Kranju, tretja v Gradi na Bledu. — Pojasnila glede zadnjih dveh podatkov na zahtevo in na frankovana pisma.

Obenem naznjam slav. občinstvu, da imam na prodaj več kmetijških posestev na Gorenjskem, ter se priporočam posredovalcu vsem, ki žele kaj kupiti ali prodati.

Z velespoštovanjem

Lovrenc Reboli

protokolirana posredovalnica v Kranju.

Superfosfat

mineralni in animalni, najpreizkušenejše, najzanesljivejše in najcenejše gnojilo s fosforjevo kislino 4743

za vse vrste zemlje. Vsebinu strogo zajamčena. Garantira se najhitrejši ucinek, največji donos.

Za spomladnjo setev neutrpljivo.

Dalje

Lepo stanovanje

obstoječe iz 4 sob in pritlikin, se odda za mesec maj.
Naslov pove upravnštvo »Slovenškega Naroda«.

Kako si upaš mi prinesti kaj drugega,
nego preizkušeno dobri

„Ottoman“-cigaretni papir ali stročnice.

Puške:

Lancaster od K 20.—
Florent 8 50
Pistole 8 50
Samokresi 8 50
naprej. Poprave ceno ilustrovani cenovnik
franke F. Dušek, Crotone 76
ob državni železnici, Češko. 4310

Vsako soboto in nedeljo koncert seksteta na lok v kavarni „Ilirija“

Začetek ob 8. zvečer. v Koledvorski ulici 22. Vstopna prosta.

Kavarna je vsak dan vso noč odprta. 682

TRUBAR

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
znamenite Groharjeve slike
Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti
visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar ih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3·20.

Dobiva se v

Narodni knjigarni
v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Stenograf

velik slovenske in nemške stenografije in strojepisja. Išče službo. 641
P. nudbre prič. Stenograf K. na upravnštvo »Slovenškega Naroda«

Št. 3848 6.2

Razpis.

Podpisani mestni magistrat razpisuje do bavo

Suknja in drugega blaga

za uniform-čebike mestnih stražnikov in slug.

Ponudba, katerim je priložen vzorec blaga in cenovnik, sprejema mestni magistrat do včetega

9. marca 1910.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 18. februarja 1910.

Županov namestnik: Venčica I. r.

Suknja
In modno
blago za oblačenje
priporoča firma
Karel Kocijan
tvornica za suknje
v Humpoču
na čes.-sr. v.
Vzorec trakce. 323

Narodna knjigarna

Frešernova ulica štev. 7 v Ljubljani Prešernova ulica štev. 7

z druženo s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega, komptoarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga.

načelne in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in gladek; rastiran z eno in z dvema kolonama; papir za pisalni stroj; mali in veliki oktav za načadna pisma; barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpriprostejših do najfinjejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli. Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo.

Šolski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovar. Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpriprostejše in najfinjejše, črne, vijolčaste in barvaste.

Šolske mape

iz platna in iz usnja ter jermenja za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisenskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora v vseh velikostih. za doma in za gospode, za nadavno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Črnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.

Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

— vseh sistemov —

po tovarniških cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, omanila, fakture, trgovska pisma itd. itd.

Po svetu.

Nekaj o pajku. Vsem ali vsaj mnogim je neznan, da je hišni najk ravno tako tečna hrana kakor pajk. V osemnajstem stoletju so cenili pajka kot delikateso tako, da se v beskah francoskega matematika ita, kako je pri večerji pojedel pajko s toliko slastjo kakor najfinješne. — Posebno se je priporočalo pajke kakor hrano suhim gospem, katere so želele zadobiti okroglo obliko. No, tudi lekarjenji so uporabljali kuhane in v prah zmlete pajke v šestnajstem stoletju; tako naprimjer pripoveduje francoski prirodoslovec Dupont - Ferrier, da so združila ki se vsebovala te praške pomagala proti ušesnim bolečinam in mrzlici. Pajkovo olje s sajam ali pajkov pršek z jajčnim beljakom so vmesavali svoje dobe med cena združila. V mnogih slučajih ni bilo treba jesti pajkov ali piti prške, ampak je pomagal, ako je nosil človek pajko na vrata v orehovi lupini. A tudi drugače se je obogatila ljudska povest s pajkom v obči. — V osemnajstem stoletju so znali napravljati blago za oblike iz pajčevine. Naleteli je nekdo na take beležke in je izprožil iznova to misel. Vojvodinja burgundška je imela par čevljiv spletene iz pajčevine — a kralj solnce je imel celo obleko iz te dragocene preje in zbadljivi Voltaire je s svojimi besedami izročil oba občemu posmeški. Še več. Glasoviti Reaumur, kot največji poznavalec golazni je po nalogu akademije znanosti napisal obsežno delo o potrebi pajka in njegove preje v industriji, v tem svojem delu nči kako rediti pajke kakor dočačo žival. In v resnicu so nekatere poskušali to umetnost. Za hrano pajkom je priporočal gliste deževnice in mušje glave. Ker pa je bilo potreba 56.000 pajkov, da se dobije en funt tkanine iz njihove pajčevine, je moral zavreči načrt v celoti. Dandasne so seveda vsi ti navodi o pajku kurioznost, ali kdo more trdit, da se v prihodnje kdo ne poloti tega posla, ki se tedaj ni obnesel, ko je bila tehnika še na nizki stopnji.

Zaklad starodavnih Aztekov zopet najden. Silni zakladi starih Aztekov, ogromni zlati redokopi v mehiških gorah, odkoder so Spanci za časa svojega gospodstva v Mehiki dobivali ogromne množiče zlata, so zoper najdeni. Neki konsorci podjetnih Angležev je že vse pripravil, da bo možno v kratkem prizeti s kopanjem zlate rude. Angleški potovalec, Frank Campbell, se je dolgo mudil v onih divjih in zapuščenih krajinah Mehike, kjer se nahajajo to mine in postane sedaj upravljati tega podjetja za eksploracijo zlatih rudnikov. On sam pripoveduje o silnih množinah dragocenih rude in o burni povesti tega zlatega rudokopa. »Pred dvesto leti je bil Tajapamina last španske krone. V občinskem arhivu občine Hermonille je našel Campbell stare listine, iz katerih je razvidno, da je rudokop doniral španskemu kralju 200 milijonov dohodkov. Pod nadzorstvom Špancev so kopali v rudniku Indijanci. Tedaj je nastal punt, vsi Španci so bili ubiti, a mehiški Indijanci so mali vhod v rudnik tako jaravno pokrili, da je minulo celo stoletje, dokler ni zopet neki mehiški kopač zlata našel pot k temu silnemu zakladu. To je bil hrabri Robert d'Amalie, ali on je moral svoje odkritje plačati z glavo, ker so ga Indijanci ubili.« Campbell je vnovič obiskal te zlate rudokope v spremstvu svojega prijatelja. »V globino nekega brezna — pripoveduje — smo videli okoli 240 čevljev globoko izkopano jamo in vsi znaki kažejo, da so takoj delali nekdaj rudarji. Našli smo ostanke starih poslopij, lesteve in cele kupe izkopane rude. To je mestno stare Tajapamine in takoj leže one orjaške pojaine z zlatom in srebrom, odkoder je španska krona črpala svoje silne zaklade.« Sedaj so že napravljeni načrti za gradnjo železnice, ki bo vodila od najjužnejše točke pacifik železnic Tenohi do samega rudokopa, ter bodo v kratkem v starodavnem rudniku zlata, ki je bilo tako dolgo zapateno, kopale zoper ogromne žete delavcev in jemal kruti steni njeni dragoceno blago.

* V institutu za lepoto. Kdor vzame v roko kak večji dunajski ali berolinski list, najde vse polno naznamen, v katerih se priporočajo vsakovrstni instituti za lepoto, se pravi, za zboljšanje in popravljanje telesnih napak. V Parizu je takih institutov seveda še veliko več, in res zadnji čas je, da dobri tudi Ljubljana že kaj takega. Če je že mačeha narava tako kruta, da ne deli lepote nepričasnemu, naj vsaj človeški um to popravi. Že zaradi konkurenčne, saj se mora vsakemu smiliti dekle, ki ima vse dare, osrečiti poštenega možkega, a ga zaradi nedostajanja telesnih vrednosti ne dobi. Instituti za lepoto so torej jako blagodejno poslujoče

urenje. Ker je neki ljubljanski frizer že razčiral svoj delokrog in goji tudi pedicure, upamo upravljeno, da dobi zboljšanje lepote v doglednem času tudi pri nas svoj poseben institut. Neki podjetni pariški reporter je pred kratkim obiskal več najbolj renomiranih institutov za lepoto v Parizu in je podal o njih javnosti prav zanimivo sliko. Škoda, da nam prostor ne dopušča priobčiti celo poročilo. Med drugim pravi: »Zavodi za lepoto so tako različnega značaja. Eni so podobni frizerskim salonom, drugi bolnicam, tretji ženitovanjskim agenturam. V salonu, ki je podoben kirurgičnemu oddelku kake bolnice, me je sprejel zdravnik dobrohotnega obraza. Ker nisem hotel pripoznati pravega namena svojega obiska, sem rekel, da sem prišel vprašati, če bi se dali izpolniti boki moje ljubice. — O, kajpak, brez vseh težav in brez bolečin. V nekaj tednih bo imela vse lepo okroglo. Najprej poskusimo z gimnastiko po posebnem sistemu. Če bi to ne zadostovalo, oziroma če bi se nedostatki ne odpravili v zadostni meri, imamo še drugo sredstvo. Garantiram Vam, da dobi vaša ljubica boke po vašem okusu. — Kako je to mogoče? se je reporter začudil. Garantirate... Ali ni to malo preveč povedano? Nikakor ne, je s slovesnim glasom izjavil zdravnik. Garantiram vam v polnem pomenu te besede, zato je drugo sredstvo ne bo zadostovalo, bodo pomagale injekcije s parafinom... Stresel me je miraz. Moja sladka ljubica pa naj bi imela s parafinom napoljene boke, mojemu drobnemu dekletu naj bi ta tolsti zdravnik injiciral petrolejsko mast v živo meso, naj jo napihne s parafinom, kakor se kak zrakoplov napolni s plinom... Govoril bom s svojo ljubico, sem izjavil... Bodite prepričani, je dejal zdravnik, da se pri nas še prava pošast lahko spremeni v čedno dekle zapestljiv oblik. Morda ima vaša ljubica predebel nos? Pri nas dobiti aparate, ki se jih dene čez noč na nos — tekom nekaj noči dobi tudi najgrja kumara grško obliko, Morda je vaša ljubica čez prsa preveč obilna ali pa premalo? Pri nas ji to vse popravimo po Vašem okusu. Nam ni nobena stvar nemogoča. Rabimo masažo, vsakovrstne kopeli in injekcije. Najbolj obrabljeni lepote se pri nas pomladе. Kar je na človeku, vse se da popraviti. Zdravnik je vzel z mize velik album in je nadaljeval: Poglejte to damo, tako je bila kakor strašilo; samo kost in koža — a mi smo jo spremenili v lepo okroglo bitje... Poglejte to damo — imela je dolg, okrogel nos, ki je gledal v svet kakor svetopisemski stolp proti Damasku — a zdaj ima nosek tako lep, da sta se dva človeka že ustrelila, ker sta se tako nesrečno zaljubila v njen nos... Nos iz petrolejske masti, sem zavzidnil tih... Dalje ta dama... bila je sicer košata, a je imela prsi v vrat tako suh kakor štoklja. Napravili smo ji lepo okrogel vrat in vstvarili bujna prsa. Iz parafina, sem vzdihnil in se poslovil, kajti predsoba je bila natlačeno polna dam, ki so bile že zelo nemirne, ker sem jaz takoj dolgo zadrževal zdravnika. Ko sem šel mimo teh dam, sem videl, da ima vsaka prav hude nedostatke, a kakor se mi sicer nelepa dekleta smilijo, zdaj sem se tiko smehl, saj sem vedel, da se bodo še ta dan vse te ženske spremenile v zapeljive lepotice. Bodil blagoslovljen, petrolejska mast!«

* Posledica draginje — nazadovanje rojstev. Vlada države New York je prva, ki je statističnim potom dognala, da sedanja draginja vpliva tudi na najvažnejšo industrijo kar jih imamo na svetu: na pridelovanje otrok. Ljudje imajo sicer dobro voljo za pomnoževanje sebi enakih bitij, toda ker je vse drago, se le malokdo upa svojo podjetnost povečati in tako smo srečno prišli do tega, da je pričelo število rojstev in naravno tudi porok, nazadovati. Predsednik državnega zdravstvenega urada, dr. Eugene H. Porter, nazačna, da se je tekom lanskega leta v državi New York narodilo 200.865 otrok, oziroma nekaj nad 2000 manj, kakor v prejšnjem letu. Kje so ostali primanjkujoči otroci, zdravstveni urad ne ve, toda prepričan je, da je temu vzrok sedanja draginja. V minulem letu se je poročilo 80.000 zljudbljenih parov. Znano pa je, da se je prejšnje leto v državi New York poročilo 93.421 parov. Vsled tega se v tekočem letu pridelalo še mnogo manj otrok.

Kontorist
več slovenščine in nemščine, če može tudi stenografie. so sprojmo tako ali pozno.

Ponudbe, v katerih je navesti doseganje službovanje, dan mogočega vstopa in plačilni zahtevki, naj se pošljajo na Parcemin, Celje.

August Repič
sodar v Ljubljani 40
.: Klikniti načr. itd. (v Tiskarji) :
izdejstje, popravlja in prodaja vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča
klobuKE
cilindre, čepice itd.
najnovejše fasoni
po najnižji ceni.

Popravlja in preobleče točno in ceno.
Popravlja in preobleče točno in ceno.
solnčnike in dežnike
domačega izdelka priporoča

Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Škofijo 10, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.

AUSTRO-AMERICANA
Poletki v Ameriko
Kateri zelijo dobro, po ceni in za neslivo potovovanju naj se obrnejo
Simona na Kmetelka
v Ljubljani, Kolevške ulice 26.
Dobrovoljna pojasnila bojo se vredno.

F. K. Kaiser puškar
v Ljubljani, Šentvoglje ulice št. 6
priporoča svojo bogato zalogu
raznovrstnih

pusk in samokresov
lovske potrebščin, vseh del koles (biciklov) kakor tudi
umetnali ogromi
po najnižjih cenah.
Popravlja pušk, samekresov, biciklov točno in solidno.
(izdelki zatoči in pusti prav).

Prodajalna

obstoječa iz dveh lepih in svetih prozitorov s 4 izložbenimi okni, se takoje odda.
Več se izve v trgovini A. Kunc,
Borovški trg št. 3. 595

Opreme za neveste
oprave za hotele
spomladansko novosti.
Vzorec gratis in franko.

Tkalcica S. Munk & sin
Dobračka 23 (Češko).

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanju vsakovrstnih puškar za lovec in strelec po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predejajo stare samokresnice, sprejemajo vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in ed mene preizkušene. — Ilustracija 13.

Fattingerjeva
pasja pogaća
iz mesnih vlaken,

najidealejše krmilo za pse vseh pasem. Natanci čeniki in brošure o nadaljnji krmilih za pse, perutnino, fazane, domače zajce, sreča in večjo divjadi se dobivajo zastonji od firme H. POLSTERER,

tvornica za Fattingerjevo patentno pasjo pogaćo iz mesnih vlaken in za krmno za perutnino.

Dun. Novo mesto (Wr.-Neustadt).

Zastopavje v Ljubljani:
AVGUST PUST,
Fran Groščev naslednik,
Poljanska cesta.

Pristni kranjski
lanenooljnati firnež
Oljnate barve
v posodach po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve
za hiše, po vzorcih.
Slikarski vzorci
in papir za vzorce.

Laki
pristni angleški za vozove,
za pohištva in za podne.
Steklarski klej
(z) priznane in strokovne
preizkušene načeljal.

Karbolinej prve vrste
Mavec (gips)
za podobarje in za stavbe.
Čopiči 283
domačega izdelka za zidarie
in za vsako obrt
priporoča

Adolf Hauptmann
v Ljubljani.
Prva kranjska tovarna
stolarskih in žepnih ur,
znamen, prstanov in verzile.

Osobito sedaj ob prilikih božiča in Novembra leta, namenil sem se prodajati dobre blage po izredno nizki cenai. Popravlja točno in ceno! Za vsako prodano ali popravljeno ur so jamicam 1. lotto. Toda kupujte le pravne ur!

KAREL KOLETIC

sodar v Krškem 593
vijudno naznanja sl. pivovarnam in vinškim zadragam, da izdeluje vsakovrstne

velike sode
z najboljšega lesa in po nizkih cenah. Tudi se priporoča za izdelovanje vseh v sodarsko stroko spadajočih del.

Svoji k svojim! 179

Prva in edina češko-slovenska tvrdka za

uglaševanje klavirjev

posreduje kupovanje in prodajo novih in starih klavirjev, kakor tudi prevzem popravila vseh sistemov klavirjev. Uglasičje „glasbeni Matiši“, „Mladiki“ in drugimi slovenskimi zavodoma. Preglašuje po brezplačno. — Vsa v to stroku spadajoča dela izvršujejo točno in ceno

Najtopljeje se priporoča

G. F. Jurásek,

prvi kranj-slov. uglaševalec klavirjev

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 62 a, l. nadstr.

3847

Neprimerno

dobre siasti je zrnata kava do polovice zmehana s

Schikovo ţreno kavo

Slasta pljata! Velik prihranek!

5 kg ržene kave za K 4 — pošilja franko po povzetju

Mihail Valentijn Schik

Duzaj VII 3, Lerchenfelderstrasse

štev. 67.

3847

Vinko Majdič
vajčni mljin v Kranju

(Kranjsko).

Največja proizvajanja priznano najboljših pšeničnih moči in krmnih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo tako veliko vode v se in dade kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pokrovsko mojstrij neprecenljive vrednosti.

Zastopavta in zaloge: 28

V Ljubljani: Podgrad, Trnovem, Kočevju, Trstu, Gorici, Celovcu, Belčanu, Bolcanu, Imoznu, Tridentu, Zadru, Splitu, Ercegnovem, Kotoru, Sarajevu in Puli.

Brzojavi: Valjčni mljin, Kranj.

Slovenski elektrotehnik

Fr. Sax

Ljubljana, Građišče 17.

Uvaja vsakokrat elektronsignalne naprave,

Svetovnoslavni FERNET-BRANCA

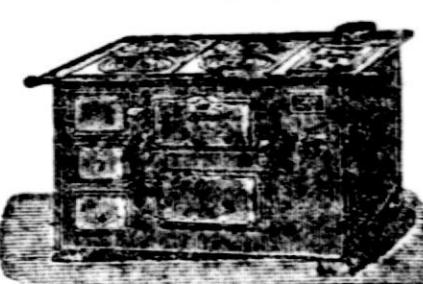
Sprejmo se koncem marca

knjigovodja

izvežban v lesni stroki za razpošiljanje
lesa, več povsem knjigovodstva. Zmo-
žen mora biti slovenščine, hrvaščine
in nemščine in tako možno tudi laščine.
Ponudbe pod "marec" na uprav
Slov. Naroda.

583

Štedilna ognjišča Triumph

za gospo-
dinjstvo,
ekonomije
itd. v vsa-
kršnji iz-
peljavi.
Že 30 let
so najbo-
lje prizna-
na. Pri-
znana tu-
di kot najboljši in najprejnejši izdelek.
Največja prihranitev goriva. Specjalitet:
Štedilna ognjišča za hotele, gostilne,
restavracije, kavarne L. dr. Ceniki in
proračuni na razpolago. Glavni katalog
franko proti dopolnji znamki. 2500

Tovarna za Štedilna ognjišča „Triumph“

S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Ceno postejno parje!

Najboljši češki nakupni vir.

Kg sivega, dobrega,
puljenega 2 K. buj-
šega 4 K. prma
polbelga 28 K;
belga 4 K; belga
puhastega 510 K;
kg velenjga sne-
žni belga, pulje-
nega 640 K; 8 K; kg duha, si ega 6 K; 7 K;
belga, finca 0 K; na finje, prma puh 12 K;
Naredila od 5 kg naprej franko.

Zgodovljene postelje iz gostonitega
rdčega, mo-
drega, belega ali rumenega tankoga, er-
nica 180 cm duga, 16 cm široka, z dvema
zgavnicama, 80 cm dug, 58 cm šir, poimen-
jen z novim, stivim, prav stanovitnim puhatim
perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 4 K;
posamezne pernice 0 K, 1 K, 14 K, 16 K;
zglavnice 3 K 350, 4 K. Razpošilja se po
potrebi, od 12 K naprej franko. Lihko se
franko zamenja ali v teme nazaj, za neugaja-
joče se vrne denar. — Notačni cenovniki
gratuiti in franko.

S. Benesch, Dolenčev Št. 767, Šumice

H. Sutner
Ljubljana,
Mestni trg
nasproti rotovža.
Priporoča svojo bo-
gato zalogu najfi-
nejših in najnovježih
žepnih, kakor
salonskih ur,
javel, zlatnine
in srebrnine, raznih pripravnih daril
iz kina srebra.
Blago najfinje vrste. Cene najnižje.

NOXIN

Najboljše
mazilo za
čevlje.

NOXIN

Dobiva se v vseh boljših trgovinah.
Zaloga pri

K. A. Krejaru v Ljubljani
Sv. Petra cesta 2.

tvrde Fratelli Branca v Milanu

odiso in izkušene lastne tajnosti o pripravljanju

je najuspešnejša želodčna grenčica na svetu!

Neutpljiva v vsaki držini! — Dobiva se v Ljubljani pri:

J. Buzzoliniju; Anton Staculu; slaščarni Jak. Zalaznika.

3000

slik porabnih predmetov in komadov za da-
ri obsegajo moj najnovježi glavni katalog,
ki ga na zahtevo vsekomar pošljem
 gratis in franko. C. kr. dvorni dobavitelj Jan Kon-
rad, Most Št. 483 (Joško).

Nedosežno

Najnovježa

+ ameriška iznajdova +

Higiensko gumasto blago za moške.
Porabno na leta. K 4-60.

Čez 2 milijona kosov prodanih v kratek čas.

Higiensko gumasto blago za ženske.
(Varstvo žensk). Priporočili najpriči zdrav-
niški strokovnjaki, porabno na leta K 2-60.

Kdor pošije denar naprej (tudi pismene

znamke) mu pošije diskretno in poštne

prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja

H. AUER

tvornica za gumasto blago.

Dunaj IX 2, Nussdorferstrasse 3-10.

Zobozdravnika Schweigerja

še izboljšana

ustna voda

,Tacitol“

povzroči prijeten hladilen okus v ustih,
uniči nastale bakterije, odstraeni slab
duh, tudi pri kadičih, je ravnodomest-
ljivo sredstvo zoper zobozdro-
bilnik, brez primesi vode, nasičena
bata v bojni zob vložena, takoj omili
bolečine.

,Tacitol“

ne bi smela pogrešati nobena hiša.
Podrobnejša navodila poda popis, ki je vsaki
steklenici pridajan.

Cena steklenici je K 1-60.

Dob se v lekarnah: Bohinc, Mayer,
Piccoli, Trnkotzy, pri drožilstvu
Kancu in v vseh večjih prodajalnah
Naročila od 4 steklenic dalje se rešuje,
poštne prosto.

4313

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija.

KUPON

metrov 3-10 dolg	1 kupon 7 kron
za popolo moško oblike	1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telovnik)	1 kupon 12 kron
stane samo	1 kupon 15 kron
	1 kupon 17 kron
	1 kupon 18 kron
	1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obliko K 20-
dalje blago za površnike, turistov
i lden, svilnate kamgarne itd. razpošilja
po tvorniških cenah kot solidna in po-
štena vrlo znana

Zaloga tvornice za suknje

Siegel - Imhof v Brnu

Vzorec gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri
firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju,
imajo privatni odjemalci veliko prednost.
Zaradi obilga prometa vedno največja
izbira popolnoma svežega blaga. Stalne
najnižje cene. Tudi najmanjša naročila
se izvrše najpozornejše v natančno po-
601 vzorcu.

Vinske sode

nove iz klane in žagane domače in slavonske
hrastovine, izparjene in ovijnene, porabne takoj
za vsako vino, prodaja zadruge

Agro - Merkur

v Ljubljani.

Kupuje pri narodni tvrdki domači izdelek!

MOKO

otroke in druge mlinske izdelke izvrstne ka-
kovosti dobavlja zadruga

Agro - Merkur

v Ljubljani.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah.
Zaloga pri

K. A. Krejaru v Ljubljani
Sv. Petra cesta 2.

12

UMETNA GNOJILA

kakor žlindro, kalijev sol, kajnit,
rudninski superfosfat naročite za po-
mladansko gnojitev takoj pri zadruzi

Agro - Merkur

v Ljubljani.

VINO

kakor ljutjmersko, halško, bizejsko, dolensko,
metliško, vipavsko, goriško, istrijansko, zanesljivo
pristno, izborna kapljica dobavlja od 56 litrov
naprej zadruga

Agro - Merkur

v Ljubljani.

Brázayev francosko žganje

je že izza 60 let predobro preizkušeno
domače zdravilo, na vseh razstavah od-
likovan z zlatimi svinčnimi. Stek-
nico po K 1-20 in 2 K so naprodaj
pozved. Zahvaljujte izrecno Bráz-
ayevu francosko žganju, da ne dobiti
akega manjprejneg izdelka.

428